Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.
Tel VIrginia 9-1827-1828

No. 29 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirt., Vasario-Feb., 16, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Kriokas

Didžiojo kovotojo mirties sukaktis.
Gražiai atžymėta.
Mulkiai.
Politika ir unijos.
Kur teisybė?
Rašo A. BIMBA

1935 metų vasario 17 dieną Maskvoje mirė didysis Lietuvos darbo žmonių vadas ir draugas Vincas Mickevičius-Kapsukas. Šiemet sukanka penkiolika metų. Tas liūdnas įvykis bus plačiai atžymėtas visoje Tarybų Lietuvoje.

★

Vincas Kapsukas mums, amerikiečiams lietuviams, buvo gerai pažįstamas. Joks kitas asmuo nemokėjo taip aiškiai ir griežtai vesti kovos su menševikais, kaip Kapsukas, gyvendamas Amerikoje ir veikdamas pažangiojoje srovėje.

Kiek jis buvo gerbiamas ir mylimas pažangiosios visuomenės, tiek jis buvo šmeižiamas ir niekinamas darbo žmonių priešų.

★

Kapsukas buvo tikras revoliucionierius ir žodžiu ir darbu. Kai jis išgirdo, kad Rusijos imperijoje prasidėjo revoliucija, jis skubinosi tenai. Jis atsistojo Lietuvos žmonių priešakin ir jiems ištikimai vadovavo. Jo vadovybėje ir jam pirmininkaujant Lietuvoje susiorganizavo pirmoji tarybinė vyriausybė. Pirmu sykiu Lietuva tapo tikrai laisva ir nepriklausoma šalis—laisva ir nepriklausoma tiek nuo svetimųjų, tiek nuo savųjų pavergėjų. ★

Lietuvos darbo žmonių nelaimė buvo tame, kad jie neatsilaikė prieš imperializmo jėgas. Nuo 1918 iki 1939 metų jie kentėjo terorą ir priespaudą. Tai buvo ilgi, baisūs metai. Juos plėšė, juos išnaudojo, juos niekino ir mulkino užsienio ginklais užkarti Krupavičiai, Galvanauskai, Griniai, Smetonos, Tubeliai, Voldemarai, Šleževičiai ir Vailokaičiai.

Šiandien Lietuvos žmonės galės laisvai pagerbti savo tikrosios laisvės ir nepriklausomybės pirmąjį vadą.

★

Skaitau ir džiaugiuosi Vancouverio pažangiųjų lietuvių gražiausiu pasirodymu. Jų suruoštas Lietuvių Literatūros Draugijos 35 metų jubiliejaus atžymėjimui pokilis turėtų būti pavyzdžiu ne tik visiems kanadiečiams, bet ir mums, Jungtinių Valstijų lietuviams.

★

Duokite peckeliams iš Keleivio pasirodyti pačiose pirmosiose eilėse pačių didžiausių mulkių. Smetoninė Vienybė ir klerikalinė Amerika dar tiek susimylėjo ant mūsų, jog Laisvės suvažiavimui ir bankietui priskaitė aštuoniasdešimt žmonių. Kas kita su Keleiviu. Jis sako suskaitęs viso labo tik penkiasdešimt žmonių!

Oh, jūs mulkiai, mulkiai! Kas gi jūsų melais tikės? Jūs patys jais netikite.

★

Tūlas kryžiokas, vardu Petras Gulbis, Vienybėje giriasi, kad jiems pavyko vieną senuką sugrąžinti nuo Laisvės suvažiavimo. Girdi, kalbėjome, agitavome ir įtikinome jį, kad jo vieta ne suvažiavime, bet namie lovoje.

Ar ne baisus laimėjimas?

★

Iš Gulbio sužinome dar kitą "paslaptį." Jis sako, kad per tris atvejus jis buvo pasitraukęs iš pikieto linijos ir vėl sugrįžo pikietuoti. Tas tik patvirtina tą nuomonę, kad pora tuzinų kryžiokų, kurie ilgus liežuvius rodė ir staugė į suvažiaviman ir bankietan einančius lietuvius, buvo tie patys per visą dieną.

(Tąsa ant 5 pusl.)

Churchillas Siūlo Atomines Derybas Su Stalinu

Edinburgh, Škotija. — Winstonas Churchillas, čia kalbėdamas, pageidavo suruošti pasitarimą tarp prez. Trumano, Stalino ir Anglijos premjero, siekiant išvengti atominio karo.

Churchillas sakė, kad jeigu jo konservatų (torių) partija laimėtų ateinančius Anglijos seimo rinkimus ir jis vėl taptų Anglijos premjeru, tai šauktų Staliną ir Trumaną tartis su Anglija dėl atominių ginklų pažabojimo.

Kartu Churchillas džiaugėsi, spėdamas, kad Amerika savo atominėmis bombomis "viršija" Sovietus.

Churchillo siūlymas derybų su Stalinu liudija, kaip Anglijos piliečiai pageidauja susitaikymo su Sovietų Sąjunga. Tuo siūlymu Churchillas nori patraukti mylinčius taiką anglus balsuoti už jį ir už jo partiją rinkimuose.

400,000 Angliakasių Sąlydžiai Streikuoja, Nepaiso Indžionkšinų

Pittsburgh. — Minkštosios anglies mainieriai stipriai laikosi streike, nežiūrint dviejų teisminių indžionkšinų, liepusių jiem tuojau grįžti darban. Angliakasiai neklauso ir savo unijos pirmininko Johno Lewiso pašaukimo dirbti. Visur tarp streikierių pasklido obalsiai:

"Be sutarties nedirbame," "Indžionkšinai nekasa anglies."

Ne tik 400,000 angliakasių patys streikuoja, bet siuntinėja pikietus, kad trauktų streikan ir mainierius tų mažesniųjų kompanijų, kurios neseniai padarė sutartį su unija.

Streiklaužiai pašovė du pikietininkus prie Toman kasyklos arti Derry, Pa.

BUFFALO, N. Y. — Šio miesto valdyba uždarė savaitei viešąsias mokyklas, dėl anglies stokos.

Trūkstant anglies, uždaryta mokyklos ir eilėje kitų miestų New Yorko ir New Jersey valstijose.

GUATEMALOS STREIKIERIAI UŽĖMĖ FABRIKĄ

Guatemala. — Streikieriai užėmė vienintėlį Guatemaloj cemento fabriką, reikalaudami dvigubai pakelt algą. Kartu streikuoja beveik visų duonkepyklų darbininkai.

Guatemala yra Centralinės Amerikos respublika.

Naujas Atominės Komisijos Pirmininkas

Washington. — Pasitraukė valdinės atomų jėgos komisijos pirmininkas D. E. Lilienthal. Prez. Trumanas jo vieton paskyrė Sumnerį Pike kaip laikinį komisijos pirmininką.

Sovietų Sąjunga ir Kinija Pasirašė Bendro Apsigynimo ir Draugiškumo Sutartį

Pasižada Išvien Gintis, jei Japonija ar Jos Bičiuliai Užpultų Kiniją ar Sovietus

Sovietai duoda stambią paskolą Liaudiškai Kinijai; perveda jai geležinkelį, Port Arthurą ir kt.

Maskva. — Sovietų Sąjunga ir Kinijos Liaudies Respublika vasario 14 d. pasirašė sąjunginę draugiškumo ir tarpsavinės pagalbos sutartį trisdešimčiai metų. Sutartis užtikrina karinę paramą vienos kitai, jeigu Japonija arba japonų talkininkai užpultų Kiniją ar Sovietų Sąjungą.

Ką Sovietai Duoda Kinijai

Sovietų Sąjunga, pagal šią sutartį, sugrąžins Kinijai Port Arthuro ir Dalnio (Daireno) uostamiesčius, perves Kinijos nuosavybėn Čangčun geležinkelį Mandžūrijoj, ir duos Kinijai 300 milionų dolerių kreditopaskolos (skaitant amerikiniais pinigais).

Sovietų Sąjunga be atlyginimo perduos Kinijos Liaudies Respublikai sovietinę nuosavybę, įgytą Mandžurijoj iš japonų ir taipgi be atlyginimo perves Liaudiškajai Kinijos Respublikai visus karinius Sovietų pastatus Pekinge, Kinijos sostinėje.

Kinija už gaunamą sovietinę paskolą pirks iš Sovietų Sąjungos įrengimus fabrikam ir geležinkeliam.

Sutarties tekstas sako:

— Derybas vedė Sovietų Sąjungos premjeras J. V. Stalinas ir Sovietų užsienio reikalų ministras A. Višinskis su Kinijos Liaudies Respublikos prezidentu Mao Tse-tungu ir su tos respublikos premjeru Chou En-lai, kuris yra ir užsienines jos ministras.

Derybos ėjo nušordžiai ir su draugišku supratimu iš abiejų pusių. Tos derybos patvirtino, jog abidvi šios šalys ryžtingai stengiasi išvystyti tarpsavinį draugiškumą ir bendradarbiavimą.

Sutarties Tikslai

Ši sutartis padaryta draugiškam bendradarbiavimui sutvirtinti tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos.

Šios sutarties tikslai yra: Sustiprinti draugišką bendradarbiavimą tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos; bendromis jėgomis pastoti kelią japoniškojo imperializmo atgimimui; neleisti Japonijai pakartoti užpuolimo karo, taip pat pastoti kelią bet kokiai kitai valstybei, kuri tiesioginiai ar netiesioginiai susidėtų su Japonija užpuolikiškiems veiksmams.

Kartu ši sutartis išreiškia Sovietų Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos troškimą sustiprinti ilgam laikui taiką ir visuotiną saugumą Tolimuose Rytuose ir ištisame pasaulyje.

Kiti Sutarties Dėsniai

Sovietų Sąjunga ir Kinijos Liaudies Respublika bendradarbiaus kultūriniai, kaip lygus su lygiu; gerbs viena kitos žemių neliečiamybę ir nei viena nei antra nesikiš į vidujinius kitos reikalus.

Sovietų Sąjunga ir Kinija tarsis svarbesniais tarptautiniais klausimais.

Jodvi siūlo, kad kariavusieji prieš Japoniją talkininkai neužilgo padarytų tarp savęs taikos sutartį dėl Japonijos.

Po taikos sutarties pasirašymo su Japonija, Čangčun geležinkelis bus pilnai pervestas į Kinijos valdžios rankas ir bus ištraukta sovietinė kariuomenė iš Port Arthuro ir Daireno. Bet jeigu talkininkų taikos sutartis nebus pasirašyta iki 1952 metų, Sovietai vis tiek perduos Kinijai tą geležinkelį ir atšauks savo kariuomenę iš Port Arthuro ir Daireno.

(Minimas geležinkelis eina iš pietinės Mandžurijos į šiaurę iki Harbino, o nuo Harbino į rytus linkui Vladivostoko.)

Sovietų Sąjunga ir Kinijos Liaudies Respublika pilnai pripažįsta ir užtikrina Mongolijos Liaudies Respublikos nepriklausomybę.

Ši sutartis panaikina 1945 metų sutartį, kuri buvo padaryta tarp Sovietų Sąjungos ir kinų tautininkų (Kuomintango) valdžios.

Vietnamas Galįs Užvaldyt Indo-Kiną

Bangkok, Thailand. — Čionaitiniai Amerikos, Anglijos ir Francijos ambasadoriai ragino Thailandą (Siamą) pripažint Francijos pastumdėlį "imperatorių" Bao Dai Indo-Kinos valdovu.

Thailando ministrų kabinetas bijo, kad Vietnamo respublika gali sumušti francūzus, išvyti Bao Dai ir užimti visą Indo-Kiną. Todėl Thailando valdžia ir nedrista pripažinti Bao Dai valdžios.

Demokratinė Vietnamo Respublika yra vienoje iš trijų Indo-Kinos provincijų.

IŠ JAPONŲ POLICIJOS DAROMA ARMIJA

Maskva. — Sovietinė žinių agentūra TASS pranešė, kad Amerika įsakė paversti puse miliono Japonijos policijos į "būsimosios japonų armijos branduoli." Amerikiečiai oficieriai lavins tą armiją.

LENKIJA IKALINO SLAPUKĄ AMERIKONĄ

Varšava. — Amerikonas jūrininkas John Tiller su klastingais popieriais atvyko iš Hamburgo į Lenkiją. Už tai buvo areštuotas ir nuteistas 8 mėnesius kalėti.

Kai kurie Australijos ministrai siūlė sutraukyt ryšius su Sovietais.

ANGLIJA NETURI ATOMINIŲ BOMBŲ, SAKO CHURCHILLAS

London. — Buvęs Anglijos premjeras Winstonas Churchillas, kalbėdamas Edinburghe antradienį, smerkė anglų darbiečių-"socialistų" valdžią už tai, kad ji nepagamino atominės bombos.

Churchillas kritikavo darbiečius, kad jie tiek pinigų išeikvojo bergždiems atominiams bandymams. Jis apgailestavo, kad Anglija, neturėdama atomų bombos, atsiliko nuo kitų dviejų didžiųjų valstybių — Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

(Tas Churchillo pareiškimas sumuša anglų-amerikonų pasakas, kad Sovietai pasinaudoję atominio anglų mokslininko Klauso Fuchso išduotais atominiais sekretais; todėl Sovietai taip greitai pasigaminę atomų bombą.

(Fuchs buvo trečias iš eilės atominis anglų specialistas. Tad, Anglijos valdžia bent iš dviejų pirmaujančių savo atomistų žinojo tariamus atominius sekretus. O vis tiek neįstengė pasigamint atomų bombą.)

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Washington. — Pasinaujino derybos tarp Mainierių Unijos pirmininko Johno Lewiso ir minkštosios anglies kompanijų.

Neoficialiai pranešama, kad Lewis reikalauja pakelti mainieriams algą apie $1.40 per dieną.

Valdinis teismo indžionkšinas uždraudė reikalauti, kad kompanijos savo įmokėjimais palaikytų mainierių senatvės pensijų ir sveikatos fondą.

WASHINGTON. — Tūli politikieriai perša prez. Trumanui perimt užstreikuotas angliakasyklas į valdžios rankas ir tuo būdu priversti mainierius dirbti.

MONTANA. — Nukrito bombanešis B-29. Žuvo 8 kariniai lakūnai.

SEATTLE, Wash. — Nėra jokios žinios apie milžinišką bombanešį B-36, kuris su 17 karinių lakūnų nukrito į Pacifiko Vandenyną.

HELSINKI. — Suomijos rinkikų kolegija vėl išrinko prezidentu Paasikivį.

TOKIO. — Pranešama, jog kinų tautininkai bijo, kad Kinijos Liaudies Respublika, pagal sutartį su Sovietais, galės gauti iš Sovietų Sąjungos lėktuvų ir laivų žygiui prieš Čiang Kai-šeko kinų valdžią Formozos saloje.

PORTLAND, Ind. — Valgyklos sprogime užmušta 8 iki 10 žmonių.

Anglai Areštavo Šimtus Afrikiečių

Paryžius. — Žinių agentūra ALN praneša, kad anglų policija vakarinėje Afrikoje suėmė kelis šimtus negrų iš tų, kurie neklauso anglų valdžios įsakymų, boikotuoja Anglijos dirbinius ir streikuoja prieš žiaurius samdytojus.

Negrai vadinamu "neklausymu" kovoja prieš sauvališką anglų valdžią.

Per Komisijos Apsileidimą Daug Žuvo Oro Nelaimėse

WASHINGTON. — Lėktuvų nelaimėse Amerikoje žuvo 1,166 žmonės nuo to laiko, kai buvo panaikinta valdinė Taryba dėl Saugumo Ore ir jos vieton įsteigta Civilinė Orlaivijos Komisija,—sakė David Behncke, Lakūnų Sąjungos pirmininkas.

Behncke liudijo prekybiniam kongresmanų komitetui, jog ta komisija nesirūpina, kad keleiviniai lėktuvai būtų tikrai stiprūs; ji nežiūri, kad tie lėktuvai būtų aprūpinti tinkamais įrengimais žmonėms išsigelbėti nelaimėje. O kada per nelaimę žūva žmonės, tai komisija suverčia kaltę ant lakūnų.

— Nejaugi komisija pati save nukaltins? — pridūrė Lakūnų Sąjungos pirmininkas Behncke.

Francūzai Sumetė Jūron Siunčiamus prieš Vietnamą Ginklus

Nice Francija. — Tūkstantis laivakrovių suvertė jūron ginklus, kuriuos Francijos valdžia įsakė laivu gabenti į Indo-Kiną, karui prieš Demokratinę Vietnamo Respubliką.

Tarp karo įrankių, kuriuos laivakroviai sumetė vandenin, buvo ir prietaisai vokiškoms V-2 robotbomboms laidyti.

Policija su buožėmis ir ašarinėmis bombomis puolė laivakrovius, bet jie atmušė policininkus.

Kituose Francijos uostuose darbininkai taip pat atsisakė į laivus krauti ginklus, siunčiamus karui prieš Vietnamo Respubliką, ir nusitarė neiškrauti atsiunčiamų iš Amerikos ginklų.

Kuomet Nices laivakroviai mėtė jūron ginklus, tai pritardami jiems streikavo to miesto gatvekarių konduktoriai ir apylinkės geležinkeliečiai.

Francijos Pastumdėlis Šaukiasi $146,000,000 Iš Jungtinių Valstijų

Saigon, Indo - Kina. — Francijos užkartas Vietnamui kaipo premjeras, Nguyen Phan Long prašė iš Amerikos 146 milionų dolerių karinės paramos prieš Demokratinę Vietnamo Respubliką.

Long smarkavo, kad su tokia paspirčia iš Amerikos pusės jis, girdi, "per 6 mėnesius nušluotų" liaudiškąją Vietnamo prezidento Ho Či Minho valdžią. Dabar gi 130,000 francūzų ir jų pastumdėlių kariuomenės yra prispirti prie sienos ir atakuojami Vietnamo respublikiečių, kaip pripažino Long. Jisai įspėjo Ameriką, kad jeigu ji nepaskubės su pagalba jo "valdžiai," tai Vietnamo Respublika galės užimti ir visą Indo-Kiną.

Vietnamas yra viena iš trijų Indo-Kinos provincijų. Francijos valdžia pastaruoju laiku paskyrė savo pakaliką "imperatorių" Bao Dai valdovu visos Indo-Kinos, kaipo francūzų kolonijos.

MUŠTYNĖS ITALIJOS SEIME

Roma. — Klerikalas Italijos premjeras Alcide de Gasperi, kalbėdamas seime, teisino žmogžudišką žygį policijos, kuri nušovė šešis darbininkus laike demonstracijos Modenoje.

Komunistai ir kiti kairieji seimo atstovai skardžiai užprotestavo prieš tą žmogžudžių teisintoją. Iš to išsivystė muštynės tarp dešiniųjų ir kairiųjų. Tapo sužeista 10 asmenų, jų tarpe ir vienas ministras.

Seimas, pagaliaus, 314 balsais prieš 189 pareiškė pasitikėjimą de Gasperio valdžiai.

ORAS. — Apsiniaukę, šalčiau.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

"Indžionkšinu Anglies Neiškasite"

Visa minkštosios anglies pramonė apimta tokiu istoriniu šūkiu. Eiliniai unijistai, paprasti darbininkai, sulinkę nuo daugelio metų sunkaus darbo angliakasiai, atsisako klausyti teismo įsakymo, neišsigąsta valdžios grumojimų, nepaiso komercinės spaudos spjaudymosi ugnimi. Dar daugiau: Jie sako ir unijos vadams: Kas, jūs manote, mes esame? Kaip ilgai mes būsime mulkinami ir kankinami? Kas gali arba turi teisę priversti mus kasti anglį tokiose sąlygose, kurios mums nepriimamos, mums nepakeliamos? Mes negrįšime darban tol, kol anglies kompanijos neišpildys mūsų organizacijos reikalavimų, kol nebus pasirašytas tarpe unijos ir samdytojų kontraktas.

Tokia padėtis. Toks minkštosios anglies kasėjų nusistatymas. Kasyklos tuščios. Mainieriai skaitlingomis grupėmis jas pikietuoja. Yra net du indžionkšinai, yra unijos prezidento John L. Lewis įsakymas klausyti valdžios ir teismo, bet kasyklos nedirba, anglis pati neiškasa. Teisybė mainierių, kai jie sako: "Indžionkšinu anglies neiškasite!"

Tai dar vienas galingas įrodymas darbininkų solidarumo galybės. Kaip ilgai mainieriai laikysis prieš suvienytas kompanijų ir valdžios jėgas, kaip ilgai jų solidarumas nebus palaužtas, sunku pasakyti. Labai galimas daiktas, kad šis mainierių solidarumas privers kasyklų savininkus kitaip pagalvoti atsinaujinusiose derybose su unijos vadais. Šis solidarumas jau privertė samdytojus priimti unijos pakvietimą į naujas derybas.

Kas gi kaltas už šitą padėtį? Kas kaltas, kad anglies rezervai pradeda išsisemti ir už dienos kitos gali atsiliepti ant visų kitų pramonių?

Jokiu būdu negalima kaltinti mainierių ir jų unijos. Pirmoji kaltės dalis krinta ant samdytojų, ant anglies kompanijų. Kompanijų susivienijimai pasimojo sutriuškinti mainierių organizuotą atsparumą. Jie atsisakė net skaitytis su mainierių unijos reikalavimais.

Antroji kaltės pusė gula ant vyriausybės. Vyriausybė žiūrėjo per pirštus ir nė piršto nepajudino prieš kompanijų suokalbį. Prezidentas Trumanas net nepagrumojo kompanijoms indžionkšinu. Šis vyriausybės vienpusiškumas, šis jos leidimas kompanijoms elgtis, kaip jos nori, labai įerzino mainierius.

Šios krizės buvo galima išvengti. Nuoširdus anglies kompanijų ir valdžios noras išgirsti teisingus mainierių unijos reikalavimus būtų seniai privedęs prie pilno susitarimo.

Ši situacija anglies pramonėje ryškiausiai visiems laikams dar kartą įrodė labai seną tiesą: Samdytojai mažai tepaiso, kas unijai vadovauja. Nieks juk šiandien nė nedrįsta primesti, kad mainierių unijos pryšakyje stovi "raudonieji." Jos vadovybė lygiai konservatyviška, kaip Amerikos Darbo Federacijos ir CIO vadovybės. Tai kas, kad Lewis nesusikalba su Green ir Murray dėl garbės ir vadovybės, bet jis lygiai, kaip ir anie, nepakenčia kairiųjų, pažangiųjų unijistų. Lygiai, kaip Murray ir Green, John L. Lewis, jeigu tik galėtų, šaukšte vandens prigirdytų visus "raudonuosius."

Tačiau, žiūrėkite, kaip visa valdančioji klasė šiandien suvienytomis spėkomis puola Lewiso vadovaujamą uniją. Jis pasidarė visos reakcijos, viso anti-unijinio suokalbio cieliumi. Nėra tokio melo, tokio išmislo ir purvo, kuris nebūtų drebiamas į akis labai konservatyviškai mainierių unijos vadovybei. Tas pats Lewis komercinėje spaudoje vadinamas pikčiausiu sutvėrimu, beveik vertu išdaviko vardo. Radijo komentatoriai taip pat visaip kolioja visą mainierių uniją. Tiek protestantų, tiek katalikų dvasininkija nesuranda nė žodelio pasmerkimui samdytojų bei vyriausybės.

Kai visa tai suimi į daiktą, tai dar karžygiškesnis pasirodo šis keturių šimtų mainierių solidarumas. Juos, be abejonės, nusveriamai veikia jų kovingosios tradicijos. Daugelis senųjų mainierių puikiai atsimena tuos laikus, kai mainieriai buvo neorganizuoti. Jie atsimena tą vergiją, kurią jie nešė ant savo pečių. Jie atsimena, kaip sunkiai ir ilgai buvo kovota, pakol buvo pasiekta unijos pripažinimas.

Juk dar nelabai seniai, tik prieš kokią keliolika metų, West Virginijos ir rytinės Ohio mainieriai neturėjo pripažintos unijos. Baisus samdytojų teroras viešpatavo kiekvienoje kasykloje. Jie atsimena tas baisias skerdynes, kurias samdytojai laikas nuo laiko suruošdavo prieš tuos mainierius, kurie slaptai susiorganizuodavo į uniją. Daug kraujo ir prakaito buvo mainierių pralieta. Tai visa tebėra jų atmintyje. Tai visa sustiprina jų ryžtą nepasiduoti jokiam suokalbiui. Tai visa jiems sako: Laikykitės išvien, nesitraukite prieš užpuolimus, kovokite ir laimėsite!

Kas ką rašo ir sako

PRAGARIŠKOJI BOMBA

Tuo pareiškimų pradeda savo vedamąjį laikraštis The Catholic Worker. Katalikų laikraštis, greta kitko, sako:

"Einant spaudon, atėjo žinios, kad prezidentas Trumanas leido gaminti h-bombą. Tas jau nieko daugiau nestebina. Tai yra taip fantastiška, kaip kad ir tie bilionai dolerių, apie kuriuos mes kalbame šiomis dienomis... Valdžiai vis daugiau centralizuojantis, liaudis vis mažiau ir mažiau begali pasisakyti apie dalykus — o to ironija yra ta, kad žmonės vis labiau ir labiau laikomi atsakomingais, kuomet prisieina juos užmušinėti už valdžios politiką.

"Visas dalykas tapo netikru ir fantastišku. Tas mus veda prie išvados, kad visuotinas pacifizmas yra vienatiniu atsakymu visuotinam karui... Nekooperuoti atsisakymu registruotis masiniam žudymui, atsisakyti mokėti taksus masiniam žudymui, atsisakyti kooperucti industrijoje, kuri pasilaiko masiniam žudymui. Čia yra proga darbininkams, kurie nori taikos, iššaukti generalį streiką prieš tas šapas, kurios gamina karui medžiagas..."

Pasipriešinti neigėjams 5-tojo prisakymo "Neužmušk" turėtų visi tie, kurie myli Kristų, pareiškia laikraštis The Catholic Worker.

Kilo mintis — ką myli tie lietuviai kunigai, kurie trokšta naujo karo tam, kad Lietuva taptų paskandinta kraujuose. O paskandinti jie nori tik dėl to, kad ten žmonės nusisprendė gyventi be ponų? Tikriausia, jų meilė ne Kristui.

RAUDONBAUBIZMAS SUNAIKINA ŽMOGAUS TEISES, ĮSPĖJA O. JOHN ROGGE

Serijoje raštų, kuriuose jis ragina vienytis prieš fašizmą — Unite Against Fascism, — Mr. Rogge, buvęs J. V. generalio prokuroro padėjėjas, nurodinėja, jog negalima delsti apsivienijimo prieš fašizmą iki to laiko, kuomet sutiksime visais klausimais. Visiems fašizmo priešams, taikos šalininkams reikia nežiūrėti kaimyno pažiūrų skirtumo kitais klausimais, bet jungtis ir veikti tais klausimais, kuriais sutinkame.

Savo raštuose, telpančiuose kas dieną dienraštyje The Daily Compass, jis primena prezidento Lincolno ieškojimą ir gavimą talkininkų tarp tų žmonių, kurie ne viskuo sutiko su prezidentu, tačiau prisidėjo laimėti tūlus veiksmus, tarpe kitko, laimėti rinkimus ir panaikinimą vergijos.

Imdamas patarimą nuo Lincolno neišsigąsti pravardžiavimų, bet nenuleisti akių nuo svarbiųjų dienos klausimų, Mr. Rogge pareiškia:

"Mes nesiduosime įbauginti ir nuogąstauti dėl keno nors pravardžiavimų. Neigi imsimės to patys. Vieton to, žiūrėsime į klausimus.

"Mes neužsiimsime raudonbaubizmu, nes žinome, kad tas veda prie sunaikinimo tų, kurie stato žmogaus teises aukščiau nuosavybės teisių. Mes atsimename, kas atsitiko nacių Vokietijoje, ir fašistinėse Italijoje ir Ispanijoje. Mes matome, kas dedasi čionai. Mes matome, kad tie, kurie stato žmogaus teises pirmiau tebesiskaldo save į bejėgybę."

Mr. Rogge toliau specifiškai nurodo tokio skaldymosi pavyzdžius:

"Darbininkai randasi to pikto proceso sunkumuose. CIO prašalino United Electrical Workers, savo trečią didžiausiąją uniją, ir sudarė mašineriją teisti dar 10 daugiau, taipgi 9 tų dešimties unijų vadus. Paskiausiu laikotarpiu Philip Murray paskelbė, kad tas lojalumo apsivalymas pratęsiamas ir į Kalifornijos CIO Tarybą. Neaiškus kaltinimas prieš tuos 11 unijų, jų vadus, ir Kalifornijos CIO Tarybą yra tas, kad jie seką komunistų partijos liniją, kokia ten būtų to reikšmė. Ir tą pačią dieną, kuomet CIO pradėjo veikti prieš Elektristų Uniją, Max Lerner jau buvo pradėjęs kalbėti apie naujus kairiuosius ir dešiniuosius sparnus CIO eilėse."

Skaldymasis darbininkų eilėse yra didžiausia nelaimė, — gali tapti mirtimi demokratijai ir taikai.

"DRAUSMĖS NEKASA ANGLIES"

Priminęs, kad visai šaliai brangiai kainuoja mainierių nedarbas, The Daily Compass redaktorius ir leidėjas Ted O. Thackrey savo vedamajame rašo:

"Kaip jau sakėme pirmiau, tik mainieriai iškasa anglį: drausmės, barimai, nei spaudimas ant unijos viršininkų vis neiškasa nei kiek anglies. Tiktai kontraktas su mainierius patenkinančiomis algomis ir darbo sąlygomis iškels tą anglį iš kasyklų; durtuvai neatliks darbo nei kiek geriau už drausmes; gal net blogiau.

"Yra vienas pamatinis dalykas apie valdžią — bile valdžią, — o tuomi yra tas, kad kuomet ne valdinės ekonomijos priemonės nebeveikia, valdžia privalo surasti būdus jas atveiklinti, arba pati valdžia sustos. Ji neteks pajėgumo dėl to, kad ji neatliko savo prievolės žmonėms.

"Administracija, palyginamai, išbando šaltąjį karą ant mainierių: barniu, drausme, ir tame slypinčia gręsme. Nedarbo ekonomika—jums žinoma po vardu alkis — taipgi jau veikia.

"Tačiau mainieriai nekas anglies iki jų minimum reikalai nebus patenkinti. Ar nevertėtų paspausti į kasyklų savininkus? Valdžia gali operuoti anglies kompanijas. Bet tiktai mainieriai tegali iškasti anglį."

Į TĄ PATĮ KIŠENIŲ

Smetoninė Dirva nepasitenkinus daugybės visokių fašistinių fondų veikla. Žmonės, girdi, nebegali suvaikyti, kur kam kiek duoti. Čia aukas renka BALF'as, čia reikalauja pinigų Amerikos Lietuvių Taryba, čia pagaliau gimė Tautos Fondas.

Smetoninių organas sakosi turįs labai išmintingą planą. Reikia, girdi, sudaryti biurą, kuris užsiimtų aukų paskirstymu. Aukas reikėtų, sako, rinkti į vieną kišenių ir paskui iš jo visiems aukas pasidalinti. Dalis teks BALF'ui, dalis Tarybai, kita dalis Tautos Fondui. Šitaip, sako, geriau seksis aukas rinkti.

Čia jau naujas klausimas. Paskirai aukas renkant labai nebesiseka. Tik atsiminkime, kaip susmuko

(Tąsa 4-me pusl.)

Vasario Šešioliktoji

Rašo **Jonas Molis**

Kai 1917 m. pavasarį žlūgo Rusijos carizmo galia, kai subyrėjo sutręsusios sosto pakopos ir nuo jo nusirito "dievo pateptas" caras, visiems darbo žmonėms, visiems už geresnį būvį kovūnams suplakė gyviau širdys, ir, kupini naujų vilčių, gajos kūrybos, --jie, lyg padangių areliai, metėsi kovon, kovon nugalėti šimtmečiais spaudžiusią reakciją, pasaulin išeiti iš slėgusios rutinos ir pirmaisiais eiti visuose proletariato kovos laukuose. Lai gyvuoja laisvė! Lai gyvuoja tautų federacija! Taip šaukė sudužusios Rusijos imperijos skaitlingos tautos. Taip šaukė, jau ir anais metais nuo vokiečių žiaurumų Rusijos gilumon pabėgę lietuvių tūkstančiai. Organizavosi tautų blokai. Lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, latviai — aukštai iškėlė purpuru žėrinčias, ugningas pergalės vėliavas. Tarnavusieji carinėje armijoje pradėjo telktis į tautinius dalinius, tikslu, karui pasibaigus, grįžti į savo tėvynes ir ten skleisti revoliucijos pergalės idėjas ir ten parblokšti klerikalų ir 'šundemokratijos' tamsią ir švankią, kapitalu pasikliaujančią kliką. Nuo kitų neatsiliko ir lietuviai, — daugumas jų jau prityrę kovose ir pogrindžio veikloje, caro žandarmerijos nesusekdami.

Nebuvo tada lietuviuose nei ponų nei generolų — visi buvo draugai ir draugais vadinosi. Karšti buvo ginčai, audringi mitingai: ką darysime grįžę tėvynėn? Ar mokėsime, ar sugebėsime parsinešti visą keliančios revoliucijos kibirkštį ir bakužėje samanotoje, ir kaime žaliuojančiame, ir miestelyje, ir mieste įžiebti naują, dar ten neregėtą, geresnio būvio švyturį. Bet... reakcija nesnaudė. Klebonijose ir zakristijose tamsybių magai smilkino senom dievybėm smilkalus ir, pasišaukę talkon be sutanų išminčius, jiems siūlydami valdžios karūnas, kalė liaudžiai, darbo žmonėms naujus pančius. Pančius dar baisesnius už caro pančius, nes jie buvo kalami lyg ir brolių, ir lyg savųjų.

Vilniuje, Smetoninės salionuose ir buduaruose, puotavo vokiečių general-komisarai ir generolai. Vedamos derybos, kaip iškasti prarają prieš žengiančią į vakarus revoliuciją, kaip išgelbėjus vokiečių kaizerį ir baronus, o, jei pasiseks, ir patį carą. Talkon šaukiami "patriarchai" ir iš po Smetonienės šliurės kyšančio Antano Smetonos bičiuliai. Nedaug jų reikia—tik tiek, kiek reikalauja Berlynas, prūsų militarizmo taktika, tik tiek, kiek reikia marioniečių "buferiui" sudaryti prieš žengiančią revoliuciją. Keli kunigai, keli dvarininkai, keli klerikalų subsidijomis mitę klapčiukai ir kuklus, karūnų vengęs "patriarchas." Štai ir visa "taryba," pasirašiusi 1918 m., vasario 16 d. "nepriklausomybės" aktą.

Kas juos rinko, kas juos įgalino? Po "akto" pasirašymo, pradėjo iš vokiečių kaizerio iždo mašnos byrėti milijonai markių, o iš ginklų arsenalų — kulkosvaidžiai, įvairių sistemų ir kalibrų šautuvai ir šoviniai. Kam tas kaukių balius buvo reikalingas? Ar tam, kad po lervomis nepamačius Berlyno, Londono ir Romos "baltojo senelio" nagučių.

1918 m., kovo 3 d., Lietuvos Brastoje pasirašyta tarp Rusijos liaudies ir Vokietijos kaizerio atstovų taikos sutartis. Taigi ši sutartis pasirašyta 15 dienų praėjus nuo 'vasario 16 dienos' akto paskelbimo. Vokiečių imperialistai-baronai laimėjo — buferis sulipdytas. Buferis labai silpnas, nors ir tepamas vokiečių markėmis, nors ir stiprinamas vokiečių kaizerio armijos generolais, majorais, vachmistrais... Keli "savanoriai basi" vien padėjo reakcionieriams stangiau suveržti jungo varžtus, kurį teko paskui Lietuvos liaudžiai sunkiai, virš dvidešimties metų, vilkti.

Žinoma, tokį "basų savanorių" buferį lengva buvo revoliucijos bangai sutriuškinti, bet revoliuciją laimėjęs proletariatas liko ištikimas savo šūkiams: nesikišti į kaimynų vidaus reikalus, leisti kiekvienam savystoviai apsispręsti, gi vasario 16 dienos aktas žadėjo Lietuvoje įvesti demokratinę santvarką, nors ir tada jau aišku buvo, kad tai tik klastingas ėjimas į liaudį, kad ją suviliojus ir, kad grįžtančius revoliucijos dalyvius nuraminus. "Nepriklausomon" Lietuvon pradėjo slinkti įvairūs liaudies smaugikai, baltagvardiečiais pasivadinę. Atsirado generolų, pulkininkų, kurių pirmiau lietuviuose nebuvo pastebėta. Vilniuje švaistėsi ir "pirmas nepriklausomos Lietuvos kariuomenės vadas" generolas Kondratavičius. Revoliucijos banga buvo visai netoli. Girdėjosi pergalės himnai ir liaudies džiūgavimai. Būsimieji "nepriklausomos" Lietuvos sosto karūnos nešiotojai Smetonos — spruko užsienin. Pasipinigauti, pailsėti.

Tai buvo, lyg ir pirmoji repeticija, bandymas šunkeliais, kelnes pasiraitojus, palikti savo tėvynę ir apgautą liaudį. Dvidešimčiai metų praėjus, tie patys "vadai", tais pačiais keliais ir kryptimi spruko iš Lietuvos ir šį kartą, kad daugiau nebegrįžus. Grįžti daugiau nebegrįš, bet tolimuose kraštuose suka sau šiltus lizdelius, lapėmis meilinasi prie darbo žmonių, kad iš jų pasitikėjimą ir sunkiai uždirbtą centą išviliojus. Sukuria pasakas apie "partizanų" heroizmą, kaip ir anais metais apie "basus savanorius". Vėl steigiami pinigų fondai, daromos rinkliavos. Kas juos kontroliuoja, prieš ką atsiskaito Krupavičiai, Sidzikauskai? Atsiminkime Vilniui vaduoti, ginklų ir kitus "fondus."

Darbo žmogus turi būti atsargus. Jis turi visada atsiminti, kad jį supa kapitalo išmiklinti priešai, kuriems prieinami buvo ir aukštasis mokslas ir klastingos politikos užkulisiai. Lietuvį darbininką nori užliūliuoti pasakomis, graudžiais žodžiais sujaudinti — apie kovas už "nepriklausomybę." Nori išspausti ir ašarą ir dolerį. Daug bus vasario 16 d. išberta gražių žodžių. Daug bus silpnabūdžių, kurie mes į liaudies-proletariato priešų pinigines sunkiai uždirbtą centą.

Ar buvo smetoninė Lietuva nepriklausoma? Ne, ir dar kartą — ne! Įsakė Vilnių atiduoti lenkams ir "narsioji" kariuomenė su krikdemų vaduku Ladyga ir ministerijos "isterijoje", tik mašininkių pagalba, šį - tą parsinešė Kaunan. Vieton Vilnius, pasiūlė "užimti" Klaipėdą. Tai buvo padaryta, kad patenkinus generolų ambicijas. Buvo liepta įdėti Lietuvos liaudies milijonus litų Klaipėdos uostui sutvarkyti. Paklausė,— atėjo Klaipėdon, sukišo milijonus ir, gavę įsakymą, per vieną naktį, be šuvio, Raštikio kariuomenė ir "gubernatorius" visą Hitleriui palikę — išdūmė.

Tiesa, mums žinomi ir kai-kurie trupiniai iš "nepriklausomos" Lietuvos karų istorijos. Mes žinome, kaip generolas Vincas Glovackis kariavo su Kauno komendantu: du "patrijotai" — vienas vienoje, kitas kitoje Nemuno pusėje "kareivėliais" žaidė. Mums žinomas ir toksai mažas spirys su "daug parako" uosčiusiu Kaziu Škirpa, kuris, būdamas štabo viršininku, palikęs štabą ir "palas" pasikėlęs, Vokietijos kryptimi dūmė. Ir tai ne nuo milijoninių armijų, ne nuo komunistų ir "ruskių". Ne, vien savo šešėlio — tokio, kaip ir jis pats, pagyrų puodo išsigandęs. Mes atsimename ir įspūdingesnį mūšį! Tai 1920 m. vasario 20 d. sukilusiųjų prieš tuometinę "nepriklausomos" Lietuvos valdžią malšinimas. Tada, vikiais maitinama, utėlių graužiama "kariuomenė", kantrybės netekusi, pradėjo iš Kauno priemiečio, Aukštosios Panemunės, patrankų sviediniais sveikinti Kaune prezidentūros rūmus. Sukilėliams malšinti stojo "smetoniniai" gusarai ir Čepliko "komandos". Reikia pripažinti, kad čia gal ir buvo ryškiausia "nepriklausomos" Lietuvos "kariuomenės" diena. Reakcionierių ir baltagvardiečių rankose likę kareiviai, dešra maitinami, degtine girdomi, kruvinu smurtu sutramdė sukilėlius. Suimtaisiais pripildė Kauno kalėjimo kiemus ir kariškas dabokles. Dalį suimtųjų sušaudė, dalį ilgiems metams paliko kalėjimuose trunyti. Daug būtų ir kitų panašių pavyzdžių, kaip "nepriklausomos" Lietuvos kariuomenė, kuriai tiek daug buvo skiriama iš liaudies varu išplėštų centų, -- sauvaliavo. Kaip jos generolai, lėbaudami ir tinginiaudami, tarpusavy karus vedė. Aš manau, kad teisingas istorikas, norėdamas įamžinti smetoninės "nepriklausomos" Lietuvos "karžygius" ir rašydamas jų vestų karų kronikas, — nepamirš smulkiau ir ryškiau išaiškinti būdingesnes tos epochos vietas, kad būtų iš kur šios dienos ir būsimiesiems tautininkams ir krikdemams stiprybės semtis.

Vasario 16 diena reikalinga buvo kapitalui ir pirmoj eilėj tuometinei Vokietijai, ir todėl ta diena atsirado ir iki šiol naudojama įvairių politinių kromininkų savo tarboms prisikimšti. Tik dvidešimt dviem sunkiem metams praėjus (1918-1940), Lietuvos liaudis atsikratė "nepriklausomybių", kurias jai uždėjo 1918 m., vasario 16 dienos aktas. Ji savo valia, trimis milijonais balsų, 1940 metais, pasisakė norį stoti, kaip lygus narys į Tarybinių Respublikų Sąjungą. Šiandien jos nepriklausomybės saugoti ir ginti stotų virš 800,000,000 geriausių pasaulio žmonių. Drauge darbininke, kovose nepalūžk ir dar stipriau veržkis į tų milijonų gretas! Vasario 16 diena tepasilieka švęsti tiems, kurie nustojo taurios ypatybės — iš gėdos rausti.

PASTABOS

"Draugas" praneša, kad Strimavičius — Strimas, ilgametis Lietuvos kariuomenės 2-ro pėstininkų pulko kapitonas, paaukštintas majoru, dabar dirba Anglijos tekstilės fabrike.

Kuomet padirbės keletą metų fabrikuose, tuomet gal jau galės pasiaukštinti ir į generolus. Juk dipukai ir fabrikuose "činų" neišsižada.

—

Marijonų organe skaitau: "Paleckis Justas tebeserga pasikartojančiais nervų sukrėtimais, ir galįs jį staigus paralyžius ištikti."

Staliną jau seniai "susargdino" ir "numarino", tai dabar pradėjo Paleckį sargdinti ir marinti. Bet kažin, ar bemarindami Paleckį patys negaus nervų sukrėtimo?

—

O kad "Draugo" redaktorius turi nervų sukrėtimą, tai liūdija jo raštai. Jis rašo, kad jau Stalinas "likviduosiąs" ir Čekoslovakijos užsienių reikalų komisarą Vlodimir Klementis.

Sveikų nervų ir proto žmogus tokių dalykų nerašys.

—

Laisvamanis daktaras K. Grinius, kuri Smetona išdrėbė iš prezidento kėdės ir pats į ją įsirioglino, dabar nusikraustė pas klerikalus, kaipo įnamis ir "Drauge" šaukia: "Tad visi į didžiąją talką Lietuvą laisvinti."

Lietuvos liaudis pasiuntė šunims šėką piauti smetoninę valdžią, o dar Grinius rengia "didžiąją talką" smetono valdžią atgal grąžinti. Grinius, besigerindamas kunigams, vaidina šunelio rolę, kurį spardo, o jis po kojų šliaužioja ir jas laižo.

—

"Draugas" talpina apysaką, užvardytą "Slapti sąjudžiai Rusijoje". Apart visokių nesąmonių, ten randame ve ką pasakyta: "Dievas Rusijos pogrindy."

Iki šiol kunigai skelbė, kad dievas esąs visagalis ir visur esantis, o dabar "Draugas", kunigų leidžiamas, sako, kad Rusijoje jau jam nėra vietos, turėjo kraustytis pogrindin. Ar tik jis sykiu nenusinešė ir redaktoriaus protą?

—

Tulas dipukas, rašydamas klerikalų spaudoje apie Lietuvos komunistus, sako:

"Nors kartais mūsų kova gali atrodyti lyg Don Kichoto mūšis su malūnu, bet krikščionio akimis žiūrint, viskas yra prasminga."

Na, jeigu jau krikščionio akims yra naudinga kova su vėjo malūnais, tai tokie kovotojai gali atsidurti tarpe tų, kurie ištikro kovoja su vėjo malūnais. Bet juos uždarę laiko tam tikrose įstaigose...

—

Katalikų kolegijoje, Albany, N. Y., yra būdukė, kurioje galima pasiskolinti ražančių ir atkalbėjus vėl atgal sugrąžinti.

Kadangi už atkalbėjimą ražančiaus duodami atlaidai, tai kažin kokią jų dalį gauna rožančiaus savininkas? Ar prisilaiko New Yorko valstijos paskolų įstatymo?

—

"Miami Herald" ragina turistus pavažinėti po farmas ir pažiūrėti, kaip ten viskas auga. Bet sykiu perspėja, kad nieko nuo farmų nejudintų, nes farmerys gali nušauti. Girdi, jis "tomatę" daug daugiau brangina, negu kad savo žmoną, jeigu ją nuo jo pavogtumėte.

Dabar galėsite suprasti, kaip Floridos farmeriui brangi žmona...

—

Kai-šeko neva parlamento atstovai, susispietę Formozos saloj, kaip žiurkės oloj, reikalauja, kad Kai-šekas vėl pasiskelbtų visos Kinijos prezidentu. Jeigu to nepadarysiąs, tai pasielgsiąs prieš Kinijos liaudies norą.

Kinijos liaudis jau parodė savo norą, išvydama Kai-šeką su visa jos valdžia bezdžionėms prezidentauti.

—

Prel. Jonas Balkūnas "Darbininke" atsišaukia į gailestingus Amerikos lietuvius aukų klierikams, kurie šv. Kazimiero kolegijoje, Romoje, mokinasi. Jis sako:

"... Klierikams mokintis padeda Amerikos kunigai pasiųsdami šv. Mišių intencijas. Bet klierikai gali eiti mokslus tik gerų žmonių parama..."

Ir čia Balkūnas nurodo, kad kiekvienam klierikui reikią per metus mažiausia trijų šimtų dolerių, todėl "gailestingieji" Amerikos lietuviai turėtų sudėti aukomis.

Bet protingiau padarytų gailestingieji parapijonai, jeigu pasielgtų, kaip kunigai: jie siunčia klierikams šv. mišių intencijas, o parapijonai lai pasiunčia sukalbėję po tris "sveika Marijas," vieton pinigų.

—

"Darbininkas" rašo, kad kapitonas Robert Louis, kuris numetė atominę bombą ant Hirošimos, dabar įstojo į vienuolyną. Girdi: "Nuo to laiko, kai jis patyrė apie jo numestos bombos pasekmes, visą jį persekiojo sąžinė ir nedavė jam ramybės."

Taip, kapitonas Robert Louis neranda ramybės, o "Darbininko" ir "Draugo" redaktoriai ir tų laikraščių kunigai-leidėjai agituoja už atominių bombų mėtymą, jų sąžinė nepersekioja, jie tą daro dėl dievo ir artimo meilės... Aš manau, kad ir Judošius pasipiktintų jų sąžine.

—

"Keleivis" nusiskundžia, kad jis dar negalįs dabar pasakyti, ar Kinijos vadas Mao pasirinks Jugoslavijos diktatoriaus Tito kelią, ar komunistinį.

Jeigu Grigaitis, Šimutis ir Januškis užpirks mišias ir New Yorke švento Petro katedroj karštai pasimels, tai gal dievas jų balsą išklausys ir Mao pasuks tuo keliu, kuriuo eina Tito. Todėl, vyrai, pasiskubinkite, nes paskui gali būti vėlu.

—

Dipukai, pikietavę "Laisvės" šėrininkų suvažiavimą, klerikalų spaudoje rašo, kad moterys, eidamos į suvažiavimą per jų pikietą, taip susigėdinę, kad net suknias ant galvų užsivertę, norėdamos veidus paslėpti.

Kažin, kada jos savo suknias užvertė ant galvų, tai ką tuomet pikietininkai —dipukai išvydo?

V. Paukštys

Motorų Gamykla

"Kauno audiniuose," "Drobėje," "Litekse," Klaipėdos "Trinyčiuose" galima pamatyti šimtus motorų su fabriko ženklu "Apvija. Kaunas."

"Apvijos" tekstilės motorų gamykla sukurta po karo. Ji pilnutinai patenkina plečiamų Lietuvos tekstilės įmonių poreikius. Dalis motorų parduodama Rygos ir Minsko tekstilės fabrikams.

Istoriniai Mongolų Tautos Laimėjimai

Prieš 25 metus, 1924 m. lapkričio mėn. 26 d. pirmasis Mongolijos didysis liaudies churalas (visos šalies liaudies atstovų susirinkimas) priėmė konstitucija, paskelbusia Mongolijos liaudies respublika.

Didžioji socialistinė revoliucija pažadino iš amžino miego engiamas Rytų tautas. Nenakeliamos užsienio ir vietinių išnaudotojų priespaudos prislėgta, beteisė ir skurstanti mongolų tauta pirma kartą per visą savo istoriją išgirdo iš Maskvos žodžius, įkvėpusius jai žvaluma, narsumą ir kovos valią. "Mongolija, — pareiškė Tarybinė vyriausybė 1919 metų rugpiūčio mėnesį kreipimesi į mongolų tautą,— laisva šalis. Visa valdžia ir teismas šalyje turi priklausyti mongolų tautai. Nė vienas svetimšalis neturi teisės kištis į Mongolijos vidaus reikalus".

MONGOLŲ REVOLIUCIJA

1921 m. revoliucija, išvadavusi Mongoliją iš kolonijinės vergovės, padarė pradžią šalies išsivadavimui iš feodalinės-baudžiavinės priespaudos. 1922 metais panaikinama baudžiava, aratai — gyvulių augintoiai įgyja teise naudotis ganyklomis, atleidžiami nuo pagalvinio mokesčio ir nuo gausių naturalinių prievolių, slėgusių juos sunkia našta. Tačiau greta liaudies vyriausybės Mongolijoje laikinai buvo palikta, nors ir aprėžta, monarcho valdžia.

Konstitucinė -- monarchinė santvarka 1924 metais buvo pakeista respublikine santvarka. Visa šalies valdžia pagal konstituciją perėjo į darbo žmonių renkamų atstovų rankas. Nuo to momento prasideda naujas laikotarpis mongolų tautos gyvenime. Per ketvirtį šimtmečio šalis nuėjo milžinišką demokratinių persitvarkymų kelią. Šalyje susidarė darbininkų klasė, laisva nuo kapitalistinio išnaudojimo, ir liaudies darbo inteligentija. Aratai—gyvulių augintojai, kurie sudaro didžiausią šalies gyventojų dalį, iš feodalų bei lamų vergų pavirto laisvais ir pilnateisiais respublikos piliečiais, kartu su darbininkų klase vykdančiais politinę valdžią šalyje.

DEMOKRATIJA PRAKTIKOJE

MLR valstybinė santvarka — nuosekliai demokratinė. Visų respublikos valstybinės valdžios organų rinkimai yra lygūs ir tiesioginiai, vykdomi slaptai balsuojant. Visi piliečiai turi lygias teises, nepriklausomai nuo turtinės padėties, lyties, tautybės, religijos ar išsimokslinimo.

Mongolijos visuomenės ekonominis pagrindas — visos liaudies visuomeninė nuosavybė žemei ir jos gelmėms, miškams ir vandenims, fabrikams ir ganykloms, šachtoms, rūdynams, transportui, ryšių priemonėms, bankams ir t.t. "Aplenkdami kapitalistinės vergijos baisumus, — sako mongolų tautos vadas maršalas Čoibalsanas, — mes vystome visuomeninę gamybą šalyje, kuriame naujus santykius tarp žmonių, santykius, kuriuose nėra vietos išnaudojimui".

Mongolų tauta sėkmingai vysto šalies gamybines jėgas, kuria valstybinę ir kooperatinę pramonę bei prekybą, diegia šiuolaikinę techniką į gyvulininkystės ūkį, kelia darbo žmonių kultūrą bei politinį sąmoningumą, stiprina šalies nepriklausomybę.

Gyvulininkystė — visos respublikos liaudies ūkio pagrindas. 1924 metais Mongolijoje buvo 13,700,000 gyvulių, o 1941 metais gyvulių skaičius pasiekė 27,500,000. Praeityje atsilikęs Mongolijos gyvulininkystės ūkis, dabar pavirto intensyviu ūkiu, sudarančiu bazę likusioms ekonomikos šakoms išvystyti. Šalyje sukurtas platus tinklas veterinarijos ir zootechnikos punktų, kuriuose darbuojasi tūkstančiai veterinarijos gydytojų, felčerių ir sanitarų.

Prieš 10 metų suorganizuotos mašinų-šienpiūvių stotys sudarė pradžią kuriant nuolatinę pašarinę bazę gyvulininkystei vystyti.

Pagal pirmąjį respublikos penkmečio planą, priimtą 1947 metų gruodžio mėnesį, mašinų-šienpiūvių stočių skaičius iki 1952 metų padidės dešimt kartų; atitinkamai padidės pašarų paruošos, bus pastatyta dešimtys tūkstančių naujų tvartų ir šulinių gyvuliams, bus išplėstas veterinarinis tinklas. Visa tai įgalins padidinti gyvulių skaičių 1952 metais 50 proc. palyginus su 1947 metais.

PAGALBA

Metai iš metų auganti prekinė gyvulininkystės produkcija užtikrina turtingą žaliavinę bazę Mongolijos pramonei, kuri po revoliucijos buvo sukurta tiesiog tuščioje vietoje. Kuriant pramonę, milžinišką ir nesavanaudišką paramą mongolų tautai suteikė Tarybų Sąjunga. Tarybiniams inžinieriams ir ūkinėms organizacijoms padedant, buvo pastatytas galingas pramoninis kombinatas Ulan-Batore, vienijantis daugiau kaip 10 gamybos rūšių, o taip pat buvo pastatyti energetikos ir mėsos kombinatai bei kitos stambios pramonės įmonės, įrengtos ir aprūpintos naujausia technika. Mongolijos liaudies respublikos pramonės produkcija nuo 1927 metų iki 1947 metų išaugo daugiau kaip 100 kartų, o iki penkmečio pabaigos pasiektasis lygis bus padidintas dar dvigubai. Apie 75 proc. visos pramonės produkcijos tenka valstybinėms įmonėms, o likusieji — amatininkiškiems-gamybiniams kooperatyvams. Mongolijos pramonė be paliovos įsisavina naujas gamybos šakas. Antai, dar neseniai MLR importavo sviestą, o dabar ji turi šimtus savo sviesto gamyklų, kurių produkcija tenkina šalies vidaus rinką ir yra skiriama eksportui.

ŪKIS

Išsivysčius Mongolijos liaudies respublikoje anksčiau visiškai nepažįstamoms žemdirbystės šakoms, šalyje atsirado valstybiniai grūdiniai ūkiai. Valstybė ir kooperacijos sistema iškovojo neabejotiną vyravimą ir prekybos srityje. Privačiam sektoriui prekyboje tenka tik 12—13 proc.

Mongolija su savo plačia teritorija, kur gyvenamosios vietos viena nuo kitos yra toli, dar neseniai neturėjo beveik jokių kitų ryšių priemonių, išskyrus kupranugarius ir arklius. Dabar šalyje yra didelis plentų tinklas, automobilių ir lėktuvų transportas.

KULTŪRINĖ REVOLIUCIJA

Revoliucinės valdžios metais Mongolijoje įvykdyta kultūrinė revoliucija. Senoji Mongolija buvo ištisai neraštinga šalis. Lamos ir feodalai laikė liaudį tamsoje, kad būtų lengviau ją išnaudoti. Iki 1921 metų Mongolijoje buvo viena mokykla visai šaliai, kuri ruošė raštininkus. Dabar šalyje yra 372 pradinės, vidurinės mokyklos ir technikumai, yra nacionalinis universitetas su 6 fakultetais, aukštoji partinė mokykla, teatro ir meno mokyklos ir t.t. 1947 metais buvo priimtas nutarimas įvesti visuotinį privalomąjį pradinį vaikų mokslą. Iki penkmečio pabaigos numatyta visiškai likviduoti neraštingumą suaugusiųjų gyventojų tarpe. Šalyje yra valstybiniai teatrai, 640 klubų ir "raudonųjų jurtų", 63 kino teatrai bei kilnojamieji kinai, 72 bibliotekos ir t.t.

PAKILIMAS IŠ BAISAUS ATSILIKIMO

Iki revoliucijos mongolų tauta mažėjo, išmirdama nuo bado ir ligų. 1925 metais visoje Mongolijoje tebuvo du gydytojai. Gyventojai kreipdavosi pagalbos į šundaktarius, visokius žynius ir šamanus. Dabar, Mongolijos liaudies respublikoje sukurta moderni sveikatos apsaugos sistema.

Nepaprastai išaugo Mongolijos gyventojų tarpe mokslinės medicinos autoritetas. Dabar Mongolijos liaudies respublikoje yra 66 ligoninės bei gydymo punktai, 316 felčerių punktų, dešimtys tuberkuliozinių ir kitų dispanserių, gimdymo namai, moterų ir vaikų konsultacijos, lopšeliai ir darželiai, poilsio namai, sanatorijos, pionierių stovyklos. Pagal penkmečio planą, medicinos punktas bus įsteigtas, kiekviename bage (Mongolijos pirminis admininstracinis vienetas). Tos medicinos įstaigos be paliovos papildomos savais nacionaliniais kadrais, kuriuos ruošia Ulan-Batoro universiteto medicinos fakultetas ir medicinos technikumai. Mokykloms, ligoninėms, teatrams toliau statyti, mokslui ir menui vystyti šiais metais asignuotas beveik trečdalis valstybės biudžeto.

1946 metais sudarytas Mongolijos liaudies respublikos ir Tarybų Sąjungos ekonominio bei kultūrinio bendradarbiavimo susitarimas teikia milžinišką pagalbą mongolų tautai įgyvendinant didingus jos pirmojo penkmečio uždavinius.

M. M.

BUDAPEST. — Vengrijos katalikų vyskupai atsisakė pareikšt ištikimybę liaudiškajai vengrų valdžiai.

BUDAPEST, Vengrija. Amerikietis Vogeler prisipažino veikęs kaip karinis šnipas prieš Vengrijos liaudies valdžią.

ŠYPSENOS

PERDAUG DORYBIŲ

Šeimyninių santykių teisme moteriškė skundėsi teisėjui ant savo vyro:

"Jisai negirtuokliauja ir nerūko. Vakarais niekad neužmiršta laiku namon pareiti; ir man dar nei kartą neteko pagaut jį meluojant. Tiesą sakant, gerbiamasis teisėje, aš skaitau jį pavyzdingu vyru."

Nustebęs teisėjas mandagiai paklausė:

"Tai ko gi tamsta čion atėjai?"

"Matote, garbus teisėje, uoliai vengdamas visokių blogųjų darbų, mano vyružis taip pat pasiryžusiai vengia ir visokio naudingo darbo."

TYLA GERA BYLA.

Tamukas gavo darbą nuvalyt sniegą nuo šalygatvio ties kaimyno namais. Darbą pabaigus, kaimynė išėjus įspaudė Tamuko delnan pinigą. Jisai žvilgterėjo į pinigą, bet lūpas suspaudęs tylėjo.

"Tamuk," kaimynė pastebėjo, "ką vaikas privalo sakyti, kai jam duoda nikelį už sniego nuvalymą?"

"Aš žinau, ką sakyti, bet mano tėvas draudžia man tokius žodžius vartoti," atsakė Tamukas.

Skirtingai Vertina

Po daugelio metų nesimatymo susitiko du broliai, vienas buvo paskilbęs beisbolės žaidėjas, o antrasis—kunigas. Ilgokai jie kaibėjosi, prisimindinėdami praeitį; galop, kunigas pastebėjo:

"Keistai, betgi, gyvenime esti, Viliau: aš praleidau ketverius metus kolegijoje, paskui trejus metus seminarijoj, tu gi tuo laiku nepaisei nieko kito, tik bolę mėtei. Dabar tu gauni trisdešimt tūkstančių į metus, aš gi—tik tris tūkstančius. Kame čia dalykas?"

Kiek pamąstęs, Vilimas atsakė:

"Man rodosi, broli Juozai, visas dalykas tame, kuris mudviejų geriau mokame savąją publiką patenkinti."

Koks Ligonis, toks Jam ir Daktaras

Vienas gydytojas turėjo užsispyrėlį, vien sava nuomone pasikliovusį ligonį, kuris visiškai nepaisė jo patarimų nei drausmių. Penktąjį kartą ligoniui atėjus ir skundžiantis vis tais pačiais negalavimais, gydytojas supyko.

"Nesuprantu jūsų mulisko elgėsio!" jis ryktelėjo. "Aš dariau jums visa, ką galėjau, bet jūs mano patvarkymų nepildote. Dabar patariu ateityje kreiptis pas daktarą X., šioje pat gatvėje."

"Bet juk tai gyvulių gydytojas!" suriko užsispyrėlis.

"Labai gerai tą žinau," gydytojas atsakė. "Laimingos jums kelionės!"

Surinko **J. Barkus.**

Didesnis žingeidumas

Tėvas:— Kaip labai užimančiai žingeidu matyti vištukus išsiritant iš kiaušinio lukšto.

Sūsnus:—Mane labiausiai domina, kaip vištukas patenka į tą kiaušinio lukštą.

Dienraščio Laisvės

BAZARAS

PACKAGE PARTY & DANCE

Bus Dvi Dienas: Šeštadienį ir Sekmadienį

Kovo-March 25 ir 26

Šeštadienį prasidės 6-tą val. vakare

Sekmadienį nuo 2-ros val. po pietų

George Kazakevičiaus Orkestra Šokiam

Kasdieną bus margumynų programa ir šokiai

LIBERTY AUDITORIUM

(Lietuvių Kultūriniame Centre)

110 - 06 ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Įžanga 40c asmeniui (valdžiai taksai įskaityti)

Geri valgiai, pilni pietūs dienom ir vakarais

Laukiame dovanų iš visos Amerikos daiktais ir pinigais! Visi ir visur rūpinkimės sustiprinimu savo dienraščio finansiniai!

ROJUS MIZARA

Kelias į Laimę

11-3-49 APYSAKA —67—

(Tąsa)

— Kovojau ir kovojau, ponas Kilpa, — sakė senis, ištraukęs keletą degtinių, kai mudu vieną vėlyvą povakarį sėdėjome sode prie nedidelio stalelio, pastatyto po šakota, aukšta nusenėjusia plačiašake liepa. — Kai Lietuva buvo nepriklausoma, man dar sunkesnės pareigos teko eiti, saugojant nepriklausomybę, kaip savo akį. Atsiminkit, ponas, jog kiekviena tauta, be Smetonų, turi ir Kapsuku. Pats Dievas jau taip parėdė: sukūrė jis angelus jo šlovei giesmėms giedoti, kanklėmis nuolat skambinti, jam linksminti, o tie, neužilgo, pradėjo jį išjuokti, jo neklausyti, prieš jį revoliuciją kelti — ir Dievas buvo priverstas suteikti jiems amžiną negarbę — velniais juos padaryti!... Bekovodami už tautą, nei vienai minutei nepamiršome, jog geras patrijotas turi būti ir geras, santūrus šeimininkas: privalo taupyti! Dėjome centelį prie centelio, kad senatvėje galėtume ramiau atsidusti ir pasilsėti. Mums, tautos veteranams, užsigrūndinusiems Basanavičiams, rūpi pakelti visos tautos buitis. Kaip tai padaryti? Pirmiausiai reikia pradėti nuo savęs. Aš įsigiju ir sutvarkau savo ūkį, kitas savąjį, trečias vėl savąjį, na, ir, ilgainiui šituo pavyzdžiu bus sutvarkytas visos tautos ūkis, — pralobs paskyri, patys geriausieji jos sūnūs, pralobs tauta! Visur reikia pradėti nuo savęs, sako žmonės.

— *Charity begins at home!* — aš pridėjau, paaiškindamas Garmui, ką tai reiškia.

— Taip, teisinga, ponas Kilpa. Nori pakelti tautą, pats pasikelk iki viršūnių ekonomiškai. Šiandien aš, rytoj kitas, poryt — trečias. Ir taip, nejučiomis pasikels visa Lietuva, visa tauta. Tokia yra mūsų, tautininkų, politika. Beje, ar ponas... priklausote kokiai partijai?

— Buvau republikonas, dabar — nežinau! Amerikoje žmonės partijas keičia, kaip kojines, — aiškinau šeimininkui.

— Taip, taip, ponas. Mes esame patrijotai ligi kaulų smegenų.

— Nežinojau, kad tamsta...

— Mūsų partija — tautos kraujas ir kūnas, na, ir smegenys. Sugriauk, sužlugdyk mūsų partiją, nebeliks tautos, o jei ir liks, bus tik griaučiai. Tauta reikalinga žmonių, kurie rodytų jai šviesų kelią. Šiandien tai turime ir didžiuojamės!

Atvyko iš miesto darbininkai rūmams dažyti ir remontuoti. Visa tai sudarė daug nepatogumų. Darbas pradėtas nuo virtuvės ir sodo pusės. Rūmų sienos buvo laiko suniokotos, sutriušėję, išpurtę, — vienos tinko balanos atplėšimas kėlė debesius dulkių, sklidusių po visus kambarius.

Rūmai turėjo dvyliką didelių kambarių: pradedant nuo virtuvės ir maisto sandėlio, ėjo platus, ilgas koridorius, kurio dešinėje pusėje buvo Vytauto kabinetas, o kairėje — miegamasis. Koridorius vedė į valgomąjį, su ilgu stalu. Toliau, po dešinei — Lujizos miegamasis, už jo — stiklinės gonkos, iš kurių matėsi darbininkų trobesiai. Kitoj pusėj — durys į sodą, o šale jų — kambarys, kur gulėjo šeimininkai. Iš valgomojo, tiesiog į šiaurę buvo milžiniškas salionas, tikriau — salė, su pianu viduryj ir pasieniais minkštomis kėdėmis, vasarą apsiaustomis baltais uždangalais. Iš saliono buvo dar trys apštūs kambariai: viename, kurio langai žiūrėjo į sodą, aš miegojau, o kiti du buvo tušti.

Tokioj aplinkoj aš gyvenau ir nieko nepaisiau. Man tik rūpėjo, ar meistrai bus užtenkamai atsargūs, ar jie, beremontuodami, nesugriaus viso namo?

Lujiza, išgirdusi mano pastabą, nusijuokė:

— Ponas Kilpa, tamsta ir aš čia esame tik svečiai. Ko gi mums kištis ir dėl rūmų sielotis? Mudu leidžiam atostogas. Kaip jie padarys, taip bus gerai. Jei norite, jei nemanote, kad aš jus nuobodinsiu, eikime mudu kasdieną žuvauti, uogauti bei šiaip į mišką, į laukus pasivaikščioti. Grįšime vakare, kai darbininkai baigs dienos darbą, na, dulkės jau bus nuėjusios miego, ir viskas bus gerai!

Man patiko auksinė Lujizos mintis. Mudu taip darėme per tūlą laiką: Ji pasiima sandvičių, aš įsikišu krepšin butelį konjako ar valstybinės, ir mudu eidavome paežerėn, — ten, po berželiais, ar po alksniais sėdamės sau, šnekučiuojamės, įmetę meškeres su sliekais į vandenį, ir laukiame žuvyčių. Daug vaikščioti aš tingėjau.

Kai ant jos meškerės užsikabindavo kokia nors perkritusi žuvytė, Lujiza surikdavo: "Ponas Mykolai! Aš jau turiu! Padėk man ją nukabinti." Kai aš imdavau žuvį nuo jos kriukelio, mergina akylai stebėdavo ne žuvį, bet mane. Jos pilkos akys, bendrai, nepergražios, man dabar atrodė tokios žavios, malonios ir slėpiningos!

Šios mudviejų išvykos virto savotiška rūtina.

Prieita prie to, kad rytą, bevalgant pusryčius, Garmienė ir klausdavo:

— Na, o kur gi judu šiandien ryžtatės? Kokias žuvis manote pagauti nūnai?

— Klauskit pono Mykolo, — lyg nedrąsiai atsakydavo Lujiza. — Jis mano šeimininkas.

Lujizos "mano šeimininkas" mane apiburdavo! Aš pradėjau mažiau valgyti ir nuolat žiūrėti į ją!

Nematoma, it magiška jėga dabar mane traukė prie šios panelės. O ji spėte atspėdavo visus mano norus ir užmojus. Ji patapo man lyg artimiausia drauge ir globotoja. Iš karto atrodė, jog mudviejų nuomonių supuolimas, bendri norai ir ryšių tamprėjimas buvo mano sapnas, bet kiekvienos dienos išgyvenimai rodė ką kitą: tai buvo tikrovė, maloni ir daug žadanti — tikrovė, kuri, aš pajutau, mane pasivergė, pasiklupdė ir aš nebepajėgiau prieš ją atsispirti.

Lujiza klausinėjo manęs apie Ameriką, mano namus, banką, Vandenmiestį, New Yorką Čikagą, Bostoną, Mahanoy City, ir kitus jai dažniau girdėtus miestus. Ji klausinėjo apie Floridą ir Kaliforniją, — vietas, apie kurias aš pats turėjau mažiausio supratimo, nes ten niekad nebuvau buvęs ir nieko rimtesnio apie jas neskaitęs. Kai aš jai papasakodavau, mergina giliai atsidūsdavo.

Vieną dieną, kai mudu sustojome netoli ežero po pušimi, — lijo, — parūkyti ir pasisaugoti nuo lietaus, Lujiza tarė:

— Ponas Mykolai: aš norėčiau pamatyti Ameriką.

— Jūs, panele Lujiza?!...

— Taip, Mykolai.

Ir ji prisiglaudė prie manęs, palenkdama galvą ant mano peties — ji buvo už mane aukštesnė.

— Ar tai galima? — stebėjausi: — Aš turbūt..

— Galima, — atsiduso ji. — Galima. Nesistebėkit!

— Paliksit tokį dvarą ir kur tai važiuosite... Trumpam laikui, apsidairyti, — taip, bet...

— Aš noriu iš čia išvykti visam — man čia per troškų.

Dangus pajuodavo. Blygzterėjo šviesa ir kažin kur toli į vakarus sužaibavo, smarkiai suriaumojo griaustinis, trenkė perkūnas trilypiu trenksmu. Lujiza prisiglaudė visu liemeniu. Manyje suvirpėjo saldaus šiurpo srovelė.

— Mykolai! — tyliau tarė ji. — Aš tave... myliu... tik tave vieną. Ligi šiol nežinojau, ką meilė reiškė, kol tave sutikau ir patyriau tavo charakterį. Dieve, kaip veikia tavo šventa valia!... Aš niekad negalvojau, kad tu prisiųsi iš turtingos Amerikos vyrą, prieš kurį aš taip nužemintai iš meilės sukniubsiu! Mykolai, Mykoliuk!...

Pirmiau Lujizai aš buvau ponas Kilpa arba ponas amerikonas; paskui — ponas Mykolas, o dabar jau Mykolas ir Mykoliukas! Smagiai klausiausi Lujizos švelnių užgaidų, ligi šiol negirdėtų nei iš vienos moteriškės. O ji mokėjo!

— Tu mane, sakai... myli? — it po smūgio atsipeikėjęs, nuostabiai užklausiau.

— Visomis pajėgomis!

— Sutiktum už manęs tekėti, vykti Amerikon ir drauge gyventi?

— Tą minutę, kurią tu įsakytum!

— Kaip tėvai: ar jie sutiks?

Ji patylėjo, galvodama, nuleidusi žemyn akis, ir greit atsakė:

— Sutiks! Juodu plačių pažiūrų žmonės ir savo vienintėlei dukrai blogo nelinkės.

— Kas jiems pirmas praneš?

— Gali tu, galiu aš pati.

Įvykis prasidėjo ir baigėsi taip netikėtai ir ūmai, kad aš, atsikvošėjęs, pradėjau galvoti, ar ne sapnuoju?

Priėjęę prie ežero, įmetėm meškeres vandenin ir akimirkoj ant maniškės užsikabino viena, paskui kitą žuvytės. Sužavėtas laime, tik prieš keliolika minučių apgaubusia mane po medžiu, trenkiau atgal vandenin žuvytes, tardamas: "Džiaugkitės ir jūs: laimingos valandos proga skelbiu amnestiją!" Lujiza gardžiai nusikvatojo, tardama:

— Ak, Mykolai! Koks tu išmintingas, žmoniškas ir dailus! Kodėl aš tavęs pirmiau nepažinau? Tu man labai panėši į Bonapartą Napoleoną.

— Jei tave, Lujiza, aš būčiau seniau pažinęs, šiandien būčiau kitoks žmogus, — atsakiau aistros pagautai merginai.

Neužilgo mudu skubėjome namo.

II.

Užmigti tą naktį aš niekaip negalėjau. Varčiausi, raičiausi, kėliausi, sėdausi ir vėl guliau, trokšdamas kaip nors pamiršti praėjusios dienos įvykius, bet nepajėgiau. Koks tai malonus, smagus siautulys žnaibė, gnaibė man po krūtine, o galvoje tūkstančiai minčių, viena kitą lydėdamos, statė man visokius klausimus. Atsiminiau, rodosi, kiekvieną Lujizos žodį, ištartą man paežerėj: jie tokie žavingi, saldūs! Man tik vienas jos žodis buvo neaiškus, nesuprantamas: būk aš esąs dailus vyras!

Atsikėliau iš lovos, užsidegiau šviesą ir stebėjau veidrodin, tikrindamas jos pareiškimo teisingumą. "Kur ča jinai surado manyje gražumą?" galvojau aš. "Gal buvau kada toks, o šiandien esu, kaip statinė, prikrauta mėsos. Galva nuogutėlė, nosis paraudonėjusi, žandai atsikišę, raudoni, išbrinkę, kaip pūslės, — tarsi ims ir sprogs. Pilvas, kaip barabanas, krūtinė pranykusi, o ji kadaise buvo vyrišką!...." Geriau įsistebėjęs, pamačiau, jog mano ir kupra jau ne visai maža... Bet, žmonės sako: "meilė akla." Lujiza, įsimylėjusi, nepaiso į mano sudėtį. Ji pati, pagaliau, taipgi nėra gražuolė ir jau ne jaunuolė, — tik kultūriškai išauklėta ir, galimas daiktas, dar nekalta... Šitaip aš galvodamas, lyg sau kuždėdamas, įsitikinau, jog mudu sudarysime neblogą porą ir sukursime nieko sau šeimos židinį.

(Bus daugiau)

Žemaitijos Sostinėje

Telšiai. Kiek vargo yra patyrę šios žemaičių sostinės ir jos apylinkių gyventojai nuo vokiškųjų grobikų. Atsimena telšiečiai ir arbeitsamtą, ir gestapą, ir vagonus, kuriais namaža iš jų vežė į Vokietiją katorgos darbams.

Pasikeitė šiandien Telšiai, pasikeitė ir telšiečių gyvenimas. Tarybinė santvarka atvėrė visiems kelią į laimingą gyvenimą.

— Ponų valdžios metais man, kumečio vaikui, nebuvo prieinamas mokslas, — pasakoja Ubiškės valsčiaus valstietis Kazys Semaška. O dabar aš mokausi valsčiuje atidarytoje septynmetėje mokykloje.

Iš tiesų, didžiuliai pasiekimai švietimo ir kultūros srityje Telšiuose. Jeigu buržuazijos laikais Telšių apskrityje buvo tik viena gimnazija su 260 mokinių, tai šiandien yra 4 gimnazijos, kuriose mokosi 1,162 mokiniai. Naujai įkurta 13 septynmečių mokyklų, kurių buržuazijos laikais iš viso nebuvo, atidarytos 6 progimnazijos, 41 pradinė mokykla.

Sparčiai vystosi pramonė. Dabar Telšiuose ruošiamasi statyti stambiausia Lietuvoje medvilnės fabrika. Plačiai žinomas "Masčio" fabrikas išleidžia vis geresnę produkciją. Pagausėjo plytinių, dirba pramonės kombinatai.

Kaip ir kituose Lietuvos miestuose, taip ir čia gyvenimas žengia pilnu tempu. Džiaugiasi naujuoju gyvenimu savo Tėvynėje žmonės ir ypatingai tie, kuriems teko patirti daug vargo svetur, toli už Tėvynės ribų, įvairiuose DP lageriuose.

— Juk po tokių vargų Italijoje, Bari miesto lageryje, mes jaučiamės kaip naujai atgimę, — pasakoja Jadvyga Baltuonienė, kurią iš Telšių ligoninės, kur ji dirbo hitlerinės okupacijos metu, fašistai išvežė į Vokietiją, į Breslau, ir atidavė poniutėms už tarnaitę. Ne geriau buvo ir jos vyrui Gedvilui Baltuoniui. Italijoje Redžu-Milijos DP lageryje teko jam badauti. O Romoje įvairūs agentai ragino važiuoti į Belgijos anglių kasyklų požemius, tik ne į Tėvynę, tik ne pas savuosius.

Tačiau Baltuoniai nepaklausė šmeižtų. Jie susirašinėjo su Lietuvoje pasilikusiais giminėmis, sužinojo visą tiesą apie Tėvynę, ir niekas negalėjo jų sulaikyti. Jie atvyko į tarybinį konsulatą Romoje, jis jiems ir padėjo sugrįžti į namus.

Šiandien Baltuoniai laimingi. Gyvena jie Respublikos gatvėje Nr. 1, šalia turgaus. Vyras dirba šoferiu Žemaičių dramos teatre. Jis pakankamai uždirba, kad galėtų išlaikyti savo šeimą. Žmona šeimininkauja namuose ir prižiūri savo jaunąją dukrelę Ireną. Jie gyvena tarp savųjų, tarpe tėvų, brolių, seserų, pas kuriuos galima nueiti pasisvečiuoti, kartu praleisti laiką, o negyventi nuobodų, vargingą ir pažemintą gyvenimą svetur, kur kiekvienas su panieka tau taria — "svetimtautis".

Gal Baltuoniai išimtis? Ne. Tokių kaip jie — čia dešimtys. Ir jie visi laimingi, grįžę į savo Tėvynę.

— Aš nuo mažens gyvenau Telšiuose, — pasakoja Stasys Gaudiečius. — Buvau prisirišęs prie savo krašto, neapsakomai jį mylėjau. Bet išvežė vokiečiai mane į Štetino lagerį. Maniau, kad ten nebeištversiu.

Iš Štetino Gaudiečius pateko į anglių kasyklas. Tačiau jis neilgai vargo ir išvyko į Lietuvą. Žemaitijoje gimęs, augęs, — be jos man ir gyvenimo nėra, — pasakė jis savo draugams Zigmui Kempai, Broniui Šetkauskui ir kitiems.

Atvykęs į Lietuvą Gaudiečius pradėjo dirbti Telšių statybos kontoroje.

— Esu laisvas žmogus, gyvenu pasiturinčiai, man nieko netrūksta, — baigė savo pasakojimą žmogus, kuris jau skaitė save žuvusiu.

Dabar Gaudiečius, Baltuoniai, Galdikas, Kiršys ir daugelis kitų, grįžusių iš svetimų kraštų, naujai atgimę žmonės.

Jie gyvena laimingai, lygiai taip pat, kaip ir kiti telšiečiai. **A. Beržinis**

"Tėvynės Balsas"

Kas Ką Rašo ir Sako

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

BALF'o pasimojimas surinkti pernai milijoną dolerių ir Tarybos vajus už šimtą tūkstančių. Mums atrodo, kad jokios siūlomos Dirvos kombinacijos padėties nebepataisys. Amerikos lietuviai pradeda suprasti, kad tie visi fašistiniai fondai yra raketas ir apgavystė. Rinkimas į vieną kišenių arba į tris kišenius jų neįtikins, kad klerikalai, menševikai ir smetonininkai prašo aukų kokiam nors geram tikslui. Juos visus jau labai puikiai pažįsta Amerikos lietuvių masės.

Skaitykite Apysakas!

Skaitykite apysakas!

Apysakos ir romanai, tai nėra pasakos. Apysakoj ir romane yra vaizduojamas tikras žmonių gyvenimas, klasių santykiai, istorija, teikiamas mokslas, tik jis perduodamas vaizduojant pasirinktų asmenų (charakterių) gyvenimą. Apysakoj, tartum judžiuose, veidrodyje autorius rodo žmonių gyvenimą ir tuo jis padeda skaitytojui suprasti savo reikalus.

Maksimas Gorkis savo veikale "Motina," tartum veidrodyje parodė caristinės Rusijos santvarką ir 1905 metų revoliuciją, kurios liepsna bangavo ir Lietuvoj. Mes turime gerų apysakų ir skelbiame didelį nupigintą jų išpardavimą. Skaitykite!

(1) ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Knyga turi 800 puslapių. Vienas iš labiausiai įdomių jo romanų. Kietais viršais. Kaina $1.50.

(2) SPALIS ir KITOS APYSAKOS. Apysakos iš revoliucijos laikų Rusijoj. Parašė eilė autorių. Knyga turi 288 puslapių. Atspausta ant geros popieros. Kaina 50 centų.

(3) POVILAS JURKA. Parašė M. Rasoda — Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių ir Amerikoj gyvenančių lietuvių gyvenimo. Knyga turi 318 puslapių. Kaina 50c.

(4) UKANOS. Parašė M. Rasoda — Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Knyga turi 342 puslapių, ant geros popieros. Kaina kietais viršais $1; minkštais viršais 50 centų.

(5) MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Vienas iš įdomiausių apysakų. Turi 500 puslapių. Kaina kietais viršais $1.

(6) KARAS LIETUVOJ. Parašė M. Gromovas. Apysaka iš 1914-1918 metų karo laikų. Knyga turi 224 puslapių. Kaina 35 centai.

(7) SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Ed. Zdanauskas. Jo atsiminimai iš karo prieš fašistus. Knyga turi 156 puslapių. Kaina 50 centų.

(8) PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė Stasys Jasilionis, vienas iš žymiausių Amerikos lietuvių poetų. Knyga turi 256 puslapių. Įtalpina apie 300 eilių ir dainų. Kaina 50 centų.

(9) SENO VINCO RAŠTAI. Knyga turi 450 puslapių. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. Gražiai atspausdinta ir kietais viršais. Kaina 75 centų.

Mes turime platų knygų pasirinkimą, kaip tai, iš įvairiu mokslo šakų, apie Lietuvą, Jungtines Amerikos Valstijas ir kitas šalis. Klauskite informacijų.

Šiemet ALDLD sukanka 35 metai gyvavimo. Naujus narius priimame už $1 metinių duoklių. Kas mokės pilną duoklę — $2, tai tas gali pasirinkti bile tris knygas iš mūsų sąrašo ir gaus veltui.

Čekius ir money orderius išrašykite Draugijos iždininko vardu:
J. J. KASHKEVICH. Siųskite kartu su užsakymu sekamu antrašu:

A.L.D.L.D.

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Bridgeport, Conn.

Kaip visuomet LDS Jaunųjų Kliubas surengia pasekmingus parengimus, taip ir šis parengimas bus sekmingas. Rengėjai daro viską, kad atsilankiusius patenkinus. Ruošia St. Valentine šokius, šeštadienį, vasario 18 d., 8 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, 407 Lafayette St. Bus gera orkestra. Įžanga pigi. Rengėjai kviečia visus ir visas dalyvauti.

★

Progresyviai čechoslovakai rodys filmą, nedėlioj, vasario 19 d., Rusų Svetainėje, 500 Hallet St., Bridgeporte, 2 val. po pietų. Filma nauja, 1948 metais pagaminta. Įžangos bilietas tik 60 centų. Joje bus rodoma nauja tvarka Čechoslovakijoj. Lietuviai kviečiami dalyvauti. **A. P. R.**

Montello, Mass.

Vasario 8 d. sunkiai susirgo Laisvės skaitytojas ir rėmėjas Juozas Tamulevičius. Randasi Brocktono ligoninėje. Susijaudinus dėl vyro gyvasties, kuri pradžioj buvo pavojuje, ir dėl maisto, susirgo susirgo ir jo žmona Marijona. Ji randasi namie, 90 Upland Rd. Linkiu jiems greitai pasveikti.

★

Progresyvių Partija turėjo parengimą vasario 4 d.—italų rūšies vakarienę, Lietuvių Tautiškame Name. Valgių buvo daug, bet žmonių, kaip tarptautiniame parengime, tai permažai. Tiesa, tūli valgiai stiprūs, lietuviai nepratę prie tokių valgių.

★

Liuosybės Chore komisija išdavė raportą iš Lietuvių Meno Konferencijos, kuri atsibuvo So. Bostone. Raportavo, kad nutarė kviesti iš Brooklyn, N. Y., aktorius suvaidinti veikalą—komediją. Montelloj tam tikslui parendavota svetainė ant 18 d. kovo.

★

Vasario 11 d. Liuosybės Choro buvo koncertas, kuris gerai pavyko. Chorui vadovauja Albertas Potsius, vakarui pirmininkavo Otilija Osinkiūtė. Už atsižymėjimą gavo dovanas Rožė Stripinis, Aldona Wallan. Biznio reikalus tvarkė Ed. Skliutas, tikietus kontroliavo Anna Skliutas. Publikos buvo virš du šimtai.

Parengimas dalyviams patiko, kaip vietiniai, taip ir iš toliau man sakė, kad choras gerai sulavintas, kaip ir visi programos pildytojai puikiai išsilavinę.

Laisvės skaitytoja ir parengimų lankytoja S. Beržinienė priėjus sako, kad aukos chorui $5, jeigu sudainuos iš "Cukrinio Kareivio" "Mano Karžygis." Apie tai pasikalbėjau su choristais. Jie mokinasi ir nutarė dainą sudainuoti LLD 6 kp. kepurių baliuje, vasario 18 d., kuris įvyks Lietuvių Tautiškame Name. Įžanga bus tik 50 centų. Prašom visus ir visas dalyvauti.

Geo. Shimaitis.

San Francisco, Cal.

Apie Bendrą Parengimą.

Vasario 5 d. mes, sanfranciskiečiai ir oaklandiečiai, turėjome bendrą LLD kuopų parengimą. Parengimo tikslas padaryti keletą dolerių kultūrinių organizacijų reikalams. Parengimas gerai pavyko ir turėjom trumpą, bet gražią muzikalę programą.

Programą pildė Russian American Society Choras. Sudainavo keletą gražių dainų, kaipo mišrus choras, taipgi kelias dainas solo ir duetus. Chorą vadovauja George Williams, labai draugiškas mokytojas.

Choras nelabai skaitlingas, bet turi keletą gerų solistų ir gerais balsais dainorių. Todėl, reikalui esant, gali sudaryti įvairią programą. Šis choras mums davė gerą dalį programos ir visi buvom dėkingi choristams.

Antrą dalį programos pildė mūsų jauna lietuvaitė, apie 10 metų jaunuolė, Bartkiūtė. Ji puikiai skambino gitarą ir dainavo solo. Ši jauna meno mylėtoja puikiai pajvairino programą. Verta pagarbos ne tik jaunuolė, bet ir tėvai, kad lavina jaunuolius ir leidžia dalyvauti scenoj.

Publikos buvo pilna svetainė ir visi buvo užganėdinti. Laike programos pirmininkavo d. K. Karosienė. Ji sugabiai perstatė dalykus ir viskas ėjo sklandžiai. Todėl, kaip programos pildytojams, taip ir programos pirmininkei daug ačiu! Dėl programos pildymo buvo kviesta ir daugiau meno mylėtojų, bet dėl tam tikrų kliūčių nedalyvavo.

Po programos tęsėsi šokiai. Publika linksmai laiką praleido.

Draugai ir draugės, kurie dirbo prie visokių patarnavimų, tai dirbo sunkiai ir nuoširdžiai. Tikimės, kad šis parengimas bus pilnai pasekmingas. Didelis ačiu visiems darbininkams ir publikai už atsilankymą!

★

Susižeidė Drg. J. Karosas

Apie pora savaičių atgal, mūsų mylimas draugas Juozas Karosas eidamas iš sunkvežimio paslydo ir puldamas sulaužė šonkaulius. Turėjo skausmų iškentėti. Dabar d. Karosas randasi savo namuose po daktaro priežiūra, 1229 Sandelin St., San Leandro. Linkiu greit susveikti!

★

Po Teismo

Kaip atrodo, tai Harry Bridges teismas eina prie pabaigos, nes jis per visą teismo laiką, jau apie 10 savaičių neturėjo progos save apsiginti ir tarti žodį. Tik vasario 7 Bridges gavo progą gerai kailį vanoti reakcijonieriams, kurie jį žiauriai atakuoja. Jis kalbėjo per mikrofoną, tai galėjo visur ir visi girdėti jo kalbą ir pasiaiškinimą ant visų jam primetimų.

★

Apie Moterų Tarptautinę Dieną

Pasitarus su draugėmis savo miesto ir oaklandietėmis, sumanėm atžymėti ir mes, lietuvės moterys Moterų Tarptautinę Dieną, kovo 8. Jau yra paimta svetainė kovo 5 d. ir mes dėsim pastangas tą parengimą atžymėti su gražia programa ir prakalbomis bei užkandžiais. Parengimas įvyks San Francisco mieste, 321 Divisadero St.

Kada darbas bus prirengtas, tai per spaudą pranešim plačiau, o dabar tai prašau, kad kovo 5 d. dalyvautų su mumis visi vyrai ir moterys.

★

Streikas Dar Tęsiasi

Sausio pradžioj išėjo į streiką Safeway Co. valgomų daiktų krautuvių patarnautojai. Buvo manyta, kad streikas nesitęs ilgai, bet dabar kompanija užsispyrusiai laikosi ir apie naują kontraktą ir darbininkų geresnes sąlygas visai nenori kalbėti. Ši kompanija turi 126 krautuves mūsų mieste ir apylinkėj. Ji daro milžiniškus pelnus, bet dabar visos krautuvės uždarytos.

★

Kalifornijos Oras

Apie mėnuo laiko atgal, buvo pasklidę žinios, kad Kalifornijos žmonės vėl turėsim kovoti su šaltu oru ir sniegu, kaip praeitais metais. Bet tas pranašavimas nebuvo ilgai. Pabuvo apie porą savaičių šaltokas oras, vėliau tęsėsi lietus, o dabar oras atšilo ir dienos skaisčios, saulėtos.

M. Alvinienė.

PARYŽIUS. — Siautėja mūšiai tarp francūzų ir Demokratinės Vietnamo Respublikos kariuomenės ties Lockay, Indo-Kinoje.

Cleveland, Ohio

Laisvė Žodžio Nuteista

Dalykai dėjosi sekamai. Birželio 9, 1949 metais, policija nušovė 18 metų negrą jaunuolį Earl Kennedy. Policijos pasiteisinimas buvo, kad Kennedy buvęs nužiūrimu vagimi, bet nesidavė sulaikyti ir todėl ji nušovę. Bet Civilių Teisių Kongresui dalyką patyrinėjus pasirodė, kad policijos pasiteisinimas neatitinka tikrenybei, ir todėl tapo sušauktas protesto mitingas toje vietoje, kur Kennedy buvo nužudytas, tai yra ant E. 33-čios gatvės, prie Central Ave. Kalbėtojais protesto mitinge buvo du jauni žmonės, Darbo Jaunuolių Lygos nariai—Louis Holland, negras, ir Paul Albert, baltas.

Apsigynimo liūdininkas Kramer, jaunas lietuvių sūnus, gimęs Amerikoje, veteranas II pasaulinio karo, mokinęsis Ohio State Universitete, nuosekliai apibūdino, kas dėjosi. Man beklausant prakalbų, atvažiavo du negrai ir privažiavus visai arti protesto mitingo vietos sugedo automobilius. Vairuotojas prisukęs savo sugedusį automobilių prie šaligatvio nuėjo kur tai, o kitas pasilikęs automobiliuje užmigo. Neužilgo atvažiavo policijos žvalgai ir pastatė savo automobilių priešakyje sugedusio automobiliaus. Žvalgai apžvelgę protesto prakalbų publiką, pamatę negrą snaudžiantį sugedusiame automobiliuje, atsidarė automobiliaus duris, išsitraukę pusiau miegantį iš automobiliaus ir pradėjo jį terorizuoti, mušdami per vieną ir kitą žandą. Žmogus, matydamas, kad jį užpuolę du balti žmonės terorizuoja, mėgino iš jų išsisukti. Tuom kartu ateina ir sugedusio automobiliaus vairuotojas, kuris buvęs nuėjęs ieškoti pagalbos savo sugedusiam automobiliui ir nesuprasdamas, kad tai žvalgybininkai taso jo brolį ant gatvės, rūsčiai užklausė: Ką jūs darote su tuo žmogumi?

Policijos nariai, vietoje atsakyti į vairuotojo klausimą, užklausė jo: Ar tu pažįsti šį žmogų? Vairuotojas, nekreipdamas atydos į jų klausimą, pakartojo jiems savo klausimą, ko jūs norite iš jo, ką jis jums padarė? Tuomet žvalgybininkai pradėjo terorizuoti ir antrąjį ir tempti link savo automobiliaus.

Kramer, nebegalėdamas toliau pakęsti tokio vaizdo, nuėjęs į garsiakalbio troką ir papasakojęs kalbėtojams, kas čia dedasi. Kalbėtojas Holland, kuris stovėjęs arčiau mikrofono, tuojau atkreipęs publikos atydą į policijos agentų elgėsį, sakydamas: Žiūrėkite patys, ir savo akimis persitikrinkite, kaip policija ramius negrus terorizuoja po jūsų akimis ir jau sugrūdo į savo automobilių ir veš į kalėjimą. Publika, kurios buvo apie 100, sužiūro link žvalgų automobiliaus. Tik tuomet policijos žvalgai, gal pamanę, kad jie areštuodami niekuo nenusikaltusius žmones dar daugiau įsiklampos, paleido tuos žmones ir neužilgo patys apleido protesto mitingo vietą. Kalbėtojų nekliudė. Tai taip apsigynimo liūdininkas Kramer apibūdino policijos žvalgų elgėsį protesto mitinge.

Apie 3 savaitės vėliau, liepos 19, 1949, Louis Holland ir Paul Albert, kurie buvo kalbėtojais protesto mitinge, dalino lapelius prieš policijos terorizavimą ir žudymą negrų, apie tą pačią vietą, kur buvo nužudytas Kennedy. Jiems bedalinant atvažiavo tie patys žvalgai, kurie buvo protesto mitinge, ir suareštavo lapelių dalintojus. Nusivežę į policijos stotį apkaltino abudu "kurstyme žmonių prie riaušių." Per pusantrų metų policija nušovė 3 negrus, nepapildžiusius jokios kriminalystės. Už tai daugelis mano, kad uždraudimui žmonėms kelti tokius policijos darbus aikštėn ir prikergė tokį apkaltinimą tiems jauniems žmonėms.

Gynimo jaunų žmonių advokatai Yetta Land ir N. D. Davis, nesitikėdami bešalaus teismo policijos teisme, išreikalavo prisaikintųjų teisėjų džiūrės. Teismas pradėjo sausio 30, 1950 metais, ir tęsėsi iki 6-tos vasario. Policija pasirinko teisti pirmiau Paul Albert ir, kaip vėliau sužinojau, už tai, kad policijos prosekiutorius Winer tikėjosi lengviau įrodyti, kad Albert yra komunistas. Į prisaikintuosius teisėjus policijos prokuroras nepraleido nei vieno negro, ir teismo eigoje buvo galima pastebėti džiūrės simpatiją policijai.

Prosekiutorius vartojo šiurkščią kalbą perklausinėdamas apsigynimo liūdininkus, mėgindamas kiekvienam primesti, kad jis yra komunistas, net ir iš policijos liūdininkų mėgino ištraukti kuodaugiausiai sau reikalingų žodžių apkaltinimui Alberto.

Apsigynimo advokatai norėjo priduoti teismui vieno aukščiausiojo teismo teisėjo pareiškimą, kad žmogui atimti žodžio laisvės niekas negali, jis gali kalbėti, kaip jis supranta, nors jo kalba kam ir nepatiktų. Bet teisėjas to dokumento nepriėmė. Tai taip ir traukėsi teismas per 5 dienas. Pasibaigus tyrinėjimui, prisaikinti teisėjai išnešė nuosprendį "kaltas." Teisėjas Meck paskyrė Albertui bausmę $25 ir 30 dienų kalėjimo.

Bausmė netaip jau svarbu, bet kas svarbiausia, kad čia tapo nuteista **žodžio laisvė,** kad niekas daugiau neišdrįstų kelti aikštėn policijos nusikaltimus. **Reporteris.**

Binghamton, N. Y.

Aplankiau d. A. Zmitrą kartu su jo dukra Viktorija, kuris vėl yra Johnson City ligoninėje. Ligonis gan gerai nusiteikęs; sakė, kad geriau jaučiasi. Nors ir serga, taipgi pagyvenęs, bet jis įdomauja šių dienų politika ir bendrai pasauliniais įvykiais.

Jis paaukavo $1 pasveikinimui dienraščio Laisvės suvažiavimo, bet pirmesniame skelbime per klaidą jo vardas buvo praleistas. Klaidą pataisau ir draugo atsiprašau. Linkiu greitai pasveikti!

★

Nuoširdžiai dėkoju LLD 20 kuopos moterų skyriaus narėms už aplankymą manęs ligoninėje ir už dovanas, gražias gėles ir kitas, kurių gavau, kaip nuo vietinių, taip ir iš toliau. Toks nuoširdus atsilankymas pagelbėjo nugalėti ligą, nors ir sunkią operaciją turėjau. Nei nežinau, kaip aš galėsiu draugams ir draugėms atsidėkoti.

Moterų skyriaus pirmininkė A. Maldakienė pridavė man nuo organizacijų ir pavienių draugų piniginę dovaną $47; gėlininkas J. K. Vaičekauskas daug mums gelbėjo laike ligos. Daug pagelbėjo ir kitos draugės ir draugai, kurių vardus praleisiu, taupydama dienraštį vietą. Visiems ir visoms tariu didelį ačiu!

J. K. Navalinskienė.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Brolis David Dubinskis, menševikiškas sukniasiuvių unijos prezidentas, sugrįžęs iš Londono, turėjo teisintis prieš Amerikos Darbo Federacijos biurokratų teismą. Jo unija tapo išmesta iš New Yorko miesto unijų tarybos. Išmesta už tai, kad Dubinskis praėjusiuose rinkimuose rėmė Morris kandidatūrą į majorus, vietoje O'Dwyer.

★

Mums to žmogaus gaila. Gaila ypač todėl, kad tokion pat bėdon pakliuvo ir pažangieji unijistai CIO organizacijoje. Jie irgi yra mėtomi laukan ir terorizuojami tik už tai, kad atsisako šokti pagal Murray muziką. Jie irgi vejami iš CIO laukan tik už tai, kad prezidentiniuose rinkimuose rėmė ne Trumano, bet Wallace kandidatūrą.

Nors labai keista, bet su Dubinskio argumentais šimtu procentų sutinkame. Jis reikalauja, kad aukštieji unijų biurokratai neturėtų teisės unijoms diktuoti, kokiai partijai jos turi simpatizuoti, kokios partijos kandidatus turi palaikyti. ★

Kai aną dieną mainierių unija nusitarė dirbti savaitėje tiktai tris dienas, visa Amerikos "smetona" beveik proto neteko. Kaip, girdi, mainieriai drįsta dirbti tik pusę laiko!

Prezidentas Trumanas net išėmė teismo indžionkšiną ir įsakė mainieriams niekuomet taip nebesauvaliauti.

★

Bet kodėl nei komercinė spauda, nei valdžia nieko nesako, kai kompanijos uždaro kasyklas ir išvaro mainierius namo?

Štai faktai. 1937 metais mainieriai per ištisus metus teišdirbo 189 dienas, 1938 metais—171 dieną, 1939 metais—183 dienas ir 1940 metais —186 dienas.

PRANEŠIMAI

DETROIT, MICH.

Pranešimas

Į visus veikėjus ir visų progresyvių organizacijų valdybas: Šiuomi pranešama visiems, kad 19 dieną vasario (Feb.), 3-čią val. po pietų, Draugijų Svetainėje, reikalingas bus susirinkimas visų virš minėtų veikėjų ir narių apkalbėjimui **vieno labai svarbaus reikalo.**

P. P. Komitetas. (29-30)

DETROIT, MICH.

Pranešimas

Literatūros Draugijos 52 kp. susirinkimas atsibus nedėldienyje, 2 val. po pietų, 19 dieną vasario, Draugijų Svetainėje. Pagal mūsų taisykles kiekvienas narys turi užsimokėti savo metines duokles už šiuos metus iš pradžios metų. Pusė narių dar to neatliko. Taipgi bus svarstoma jubiliejinis 35 metų vajus. Būkite visi.

Kuopos Valdyba. (29-30)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 141 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 19 d., 1950 m., 2 val. po pietų, 143 Pierce St. Atsilankykite visi, išgirsite svarbius raportus iš mūsų komisijos veikėjų apie organizacijos reikalus.

Komitetas. (28-29)

HARTFORD, CONN.

ALDLD Moterų Klubo susirinkimas įvyks vasario (Feb.) 20 d., prasidės 7:30 val. vakare, Laisvės Choro salėje, 155 Hungerford St. Visos narės yra kviečiambs dalyvauti. Taipgi pasirūpinkite ir naujų atsivesti.

V. K., sekr.

MONTELLO, MASS.

Linksmas Kepurių Balius

ALDLD 6-ta kuopa rengia linksmą kepurių vakarą su šokiais, Taut. Namo apatinėje salėje, 8 Vine St., pradžia 7:30 val. vakare, šeštadienį, vasario (Feb.) 18 d., įžanga 50c. asmeniui, prie to kiekvienas gaus gražią dekoruotą kepurę. Bus gera muzika šokiams. Namie gaminti geri valgiai. Kviečiame senimą ir jaunimą į šį gražų pasilinksminimą.

Rengimo Komisija. (27-29)

MEDUS IR KAVA

Dabar pas J. W. Thomsoną galite gauti **Naturalio, susicukravusio, nešildyto** raudonų dobilų **Medaus.** Michigan valstijos dobilų medus, kurį medaus ekspertai pripažįsta, jog yra vienas iš skaniausių ir geriausių medų visoje Amerikoje ir turi panašų skonį į Europos medų. Kaina: 1 svar. 45c; 3 svar. (kvorta) $1.25; 5 svar. (pusė galiono) $2.10; 10 svar. (1 galionas) $4.00 ir 60 svar. blėkinė $18.50.

P.S. Už persiuntimą nemokame.

KAVA

Lietuviška iš miežių kava — Barley Molt Coffee, tai yra viena iš sveikiausių ir skaniausių kavų. Mes gerai dar atsimename, kad Lietuvoje mūsų motutė padarydavo sveiką ir skanią iš miežių kavą, gerdavome ir **nebūdavome nervuoti,** kaip kad nuo amerikoniškos kavos. Tuojaus parsitraukite kavos ir medaus. Kavos kaina: 1 svar. 35c; 3 svar. $1.00; 5 svar. $1.65. Atvažiuokite bei prisiųskite pinigus laišku, o mes pasiųsime jums tavorą.

J. W. THOMSON

45-42 — 41st St., Sunnyside, N. Y.

JOHNSON CITY, N. Y.

ATMINČIAI

Zofijos Banytės-Zmitrienės

18 d. vasario sueina 10 metų kaip mirė mano mylima moteris Zofija, palikdama didžiame nuliūdime mane ir dukteris Bronę ir Viktoriją.

Jos atminčiai prisiunčiame 10 dol. ($10.00) aukų Laisvei.

Aš dabar sergu, randuosi ligoninėje.

Draugiškai,
AUGUSTAS ZMITRA ir
V. ir B. ZMITRAITĖS.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Dovanai Puikus Kalendorius

Kiekvienam kostumeriui, kuris pirks 2 ar daugiau dėžutes Miracle Ointment, lietuviškos išdirbystės vaistų.

Yra 5 rūšių gyduolės, kurios gelbsti nuo daugybės įvairių skirtingų ligų. Kalendoriuje rasit platesni aprašymą apie ligas ir kaip vartoti vaistus. Išmintinga ir būtinai reikalinga kiekvienoje šeimynoje turėti tokių gyduolių, kaip M. J. Svilpa's Miracle Ointment. Jų vardai:

No. 1. Nuo dantų gėlimo ir 'gums' nesveikumo, kaina tik $1.00

No. 2. Reumatiškų ir įvairių skausmų 1.25

No. 3. Odos įvairių nesveikumų, gelbsti nuo "rash", "athletes feet", "sinus" nosies ir burnos nesveikumo 1.25

No. 4. Nuo niežėjimo odos, ar "poison ivy", "rectum". 1.25

No. 5. Mostis nuo "piles", greitai veikia ant "piles", užsisenėjusių ar naujų, pagelbės be pjaustymo, jei dar nėra išsivysčiusios į vėžio ligą. Kaina tik 2.50

Su užsakymu siųskit ir money order ar čekį. Adresuokit:

M. SVILPA, P. O. Box 73, Sta. A, Hartford 6, Conn.

Vietiniai galit ateiti 607 Broad St., Hartford.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave.
NEWARK 4, N. J.
HUmboldt 2-796

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Niūjorkas --- Skersai-Išilgai

Negrų Istorijai Aiškinti Savaitė oficialiai prasidėjo praėjusį pirmadienį ir tęsis iki vasario 22 dienos. Ji ryškiai atžymima visoje šalyje, bet Niūjorke, kur gyvena daug negrų, kur darbininkų judėjimas tvirtesnis, atžymima bene ryškiausiai.

★

Ona Kalvaitienė, maspethietė, neperseniai grįžusi iš ligoninės, kur jai buvo padaryta operacija, sveiksta, eina geryn, kaip praneša telefonu josios dukrelė.

★

Gen. Eisenhower, Columbia Universiteto prezidentas, aną dieną kalbėdamas Statler hotelyj, pareiškė, kad "Amerika privalo sekti Lincolno nurodytuoju keliu.' '

★

Mrs. Ethel Nagy, 63 m. amžiaus, gyvenusi po num. 47-02 — 59th Place, Woodside, nušoko nuo šešių aukštų apartmentnamio ir užsimušė. Savižudystę ji atliko Rego Parke.'

★

Murray Goldberg, kuris praėjusį sekmadienį užmušė savo žmoną ir kūdikį, tapo sučiuptas viename viešbuty, kur jis slapstėsi. Sakoma, jog Goldbergas nėra protiniai sveikas, nes jis yra buvęs Bellevue ligoninėje dėl proto ištyrimo. Sveikas žmogus, sakoma, niekad nebūtų atlikęs tokios žiaurios žmogžudystės.

★

Detroito Komercijos Butas įdėjo į Niūjorko komercinę spaudą milžiniškus skelbimus, nukreiptus prieš streikuojančius Chryslerio Kompanijos darbininkus, automobilių gamintojus. Tasai skelbimas, beje, yra nukreiptas ir prieš kitų pramonių darbininkų streikus. Skelbimas skamba taip: **"It may be legal, but is it loyal?"** (Tai gali būti legališka, bet ar yra lojališka?)

★

Majoras O'Dwyer, pasikalbėjime su spaudos korespondentais, sakė: jis jaučiasi pataisęs savo sveikatą Floridoje, bet turės pasiduoti gydytojo patikrinimui, ar iš tikrųjų viskas O. K. Jis užginčino gandus, būk dėl sveikatos pasitrauksiąs iš majoro pareigų.

★

J. Gasparaitis, iš Hillside, N. J., buvo apsilankęs Laisvės įstaigoje ir apžiūrėjo naują spaustuvę, taipgi Kultūrinį Centrą.

★

Robert McManus, 42 metų amžiaus dailus vyras, tapo suareštuotas viename Niūjorko hotelių. Sakoma, jis kadaise atlikęs didelę vagystę. Kadangi McManus jau yra nuo 1919 metų pasižymėjęs kriminaliniuos darbuos, tai dabar jis neišleidžiamas po jokia bėla; bus atiduotas grand džiūrei.

★

Dr. Nahmun Goldmann pasakė: jei amerikiečiai neaukos daugiau pinigų žydams perkelti į Izraelį, tai imigracija tan kraštan labai sumažės. 1949 metais kas kiekvieną mėnesį Izraelin įvykdavo apie 20,000 žydų, o šiemet, jei pinigų stokuos, tai jų negalės įvykti po daugiau, kaip po 12,000 asmenų per mėnesį.

★

Du nežinomi piktadariai užpuolė likerių krautuvę (5112 — 18th Ave., Brooklyne) ir pasakė savininkui: "Mums labai nesmagu, bet mes stokuojame pinigų..." Atkišo juodu revolverį ir savininkas žinojo, ko "svečiai" nori. Pasiėmė tik $20, o kitus $20 paliko savininkui.

LDS Nariams, Gyvenantiems Niūjorke

Kiekvienas Lietuvių Darbininkų Susivienijimo narys, gyvenąs Didžiajame Niūjorke, privalo žinoti tai, kad **šiemet mes turėsime pas save L D S Seimą.**

Seimas įvyks liepos mėnesio pradžioje.

Seimas bus didelis, suvažiuos iš visos šalies svečių-delegatų.

Man rodosi, jog Kalifornijos jaunimo kuopa jau išrinko savo atstovus - delegatus mūsų Seime dalyvauti.

Ar matome, kaip kaliforniečiai rūpinasi šiuo seimu?

Ką gi darome mes, Didžiojo Niūjorko LDS nariai?

Čia yra mūsų centras, čia yra LDS pati 1-moji kuopa, čia yra visa eilė kitų LDS kuopų.

Mūsų pareiga bus LDS seimą gražiai pasitikti, jo delegatus-svečius žmoniškai, draugiškai priimti. Vadinasi, ant mūsų pareigos gula didelės. **Bet jos nebus sunkios, jei visi LDS nariai prisidėsime prie to su darbu.**

Tarp kitų mums uždavinių turi būti tas: **mūsų kuopos privalo turėti iždė pinigų.**

Va, kodėl svarbu kiekvienam LDS nariui — ypatingai 1-mosios kuopos nariui — **dalyvauti bankiete, kuris įvyks vasario 18 dieną Liberty Auditorijoje.**

Bankietas bus didelis, gražus. Jis bus juo gražesnis, pasekmingesnis, jei jame dalyvaus daugiau svečių.

Reikia, kad bankiete dalyvautų ne tik LDS nariai, o ir pašaliečiai, dėl vienokios ar kitokios priežasties dar nesą Susivienijime.

Taigi visi 1-mosios kuopos nariai, tėmykime: patys ruoškimės ir kitus raginkime dalyvauti LDS 1-mos kuopos metiniame bankiete šeštadienį, Liberty Auditorijoje.

LDS Narys M.

Florence Senior, 31 m. amžiaus mergina, tapo suimta ir kaltinama užpuolime ir apvogime valgomųjų daiktų krautuvės Niūjorke. Ji aškinasi, jog tai daryti ją privertė vargas: negalėdama iš savo kasdieniško darbo (ji yra laikrodžių taisytoja) pragyventi, ji siekėsi išbandyti giliukį užpuolimu ant krautuvių.

New Jersey gubernatorius Driscoll, aną dieną kalbėdamas Niūjorke, smarkiai kritikavo Trumano politiką. Jis ją kritikavo, aišku, ne iš kairės, bet iš dešinės pusės.

MIRĖ

John Ramanos, 70 m. amžiaus. Gyveno 828 Macon St., Brooklyne. Mirė namuose, vasario 14 d. Kūnas pašarvotas F. W. Shalins-Šalinsko koplyčioje, 8402 Jamaica Ave., Woodhavene.

Laidotuvės įvyks vasario 17 d., Šv. Jono kapinėse. Velionis paliko nuliūdime žmoną Domicelę, tris dukteris, Marion Karbonskis, Sophia Szalekis ir Elsie Nicola.

Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. F. W. Šalinskas.

★

Walter Kadžius, 57 metų amžiaus. Gyveno 7833—79th Lane, Glendale, L. I. Mirė vasario 14 d., Kings County ligoninėje.

Kūnas pašarvotas grab. S. Aromiskio koplyčioje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks vasario 18 d., Šv. Traicės kapinėse.

Velionis paliko nuliūdime sūnų Anthony, marčią ir du anukus. Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. Aromiskis.

Tiems, Kurie Diskusuoja Šachmatininkų Klubą

Iškilus klausimui dėl šachmatininkų ir čekerininkų klubo pas mus organizavimo, gal bus įdomu diskusantams paskaityti sekama žinutė, tilpusi Vilnjaus "Tiesoje" š. m. sausio 8 dieną:

"Vakar Vilniuje įvyko šachmatų matčas tarp Vilniaus ir Kauno Pionierių rūmų komandų. Kiekvienoje komandoje žaidė po 20 jaunųjų šachmatininkų.

"Po aštrios kovos kauniečiai laimėjo prieš vilniečius... Nugalėtojai parodė gerą pozicinės kovos supratimą."

Ši žinelė, be kitko, parodo, kaip Lietuvos jaunimas stveriasi už šachmatinio sporto.

Reikalauja Pašalinti James B. Carey

CIO kailiasiuvių (Fur and Leather Workers) unijos prezidentas Ben Gold reikalauja, kad Philip Murray, prezidentas CIO, pavarytų iš vietos James B. Carey, einantį CIO generalinio sekretoriaus pareigas.

Ben Gold tokį reikalavimą stato dėl to, kad Carey neseniai dalyvavo pro-fašistinėje konferencijoje ir joje pasakė, jog jis ir jo bičiuliai sutiktų stoti su fašistais į vieną frontą komunistams nugalėti.

"Mes negalime tikėti tuo, kad CIO nariai sutiktų būti darbininkišku frontu fašizmui ginti," sakė Ben Gold savo laiške, rašytame Murray. "Neigi mes manome, kad CIO nariai trokšta įstumti mūsų kraštą į tretįjį pasaulinį karą, — karą, kuris būtų didžiausia katastrofa visai žmonijai.

"Mes smerkiame abu, fašizmą ir tuos, kurie stumia mūsų kraštą į karą. Asmenys, tokie, kaip James B. Carey, kurie stoja už apsivienijimą su fašistais ir karo ruošėjais, negali turėti vietos CIO vadovybėje."

Tenka priminti, jog tas James P. Carey'o pareiškimas, apie kurį Ben Goldas čia kalba, sukėlė didelio pasipiktinimo visuose darbininkuose, fašizmo nuodais neužnuodintuose. Visi negali atsistebėti, kaip toks pro-fašistas, atviras agitatorius už bendrą frontą su žmonijos priešais, gali būti CIO sekretoriumi.

Gerald Marks, kompozitorius, parašęs keletą dainuškėlių, sako: reikia rašyti darbininkams daugiau dainų, nes tas, kurias jie yra turėję, "pasivogė komunistai."

Teatrų Pastatai ir Trafiko Problemos

Niūjorko valstijos seimelin yra įnešta sumanymas įstatymui, pagal kurį kiekviename N. Y. valstijos mieste, statant naujus teatrus, prie jų turėtų būti nemažesnė, kaip 200 ketvirtainių pėdų aikštelė automobiliams pastatyti.

Šio sumanymo autorius galvoja taip, kad šiandien ten, kur stovi teatro pastatas, susidaro didelis, tirštas trafikas, kliudąs kitiems pravažiuoti, nes žmonės, atvykę teatran automobiliais, stato savo automobilius gatvėse.

Dėl šito sumanymo kyla protestai pačiame Niūjorko mieste tarp pačių teatro pastatų savininkų. Sakoma: jeigu tas sumanymas pataptų įstatymu, tai Niūjorko mieste nebūtų galima pastatyti naujų teatrams pastatų: čia labai brangi žemė, čia kiekviena žemės pėda—auksas.

Na, o Niūjorko miesto teatrų pastatai jau labai seni, netobulūs, reikėtų statyti naujį. Nuo 1927 metų ligi šiol nebuvo Niūjorko mieste pastatytas nei vienas teatro pastatas.

Vasario 28 d. visi Metropolitan Operos dainininkai ir muzikai dalyvaus pobūvyje, ruošiamame operos direktoriui Edward Johnsonui pagerbti. Mr. Johnson, kaip žinia, pasitraukia iš Metropolitan Operos manadžeriaus vietos. Kalbamasai pobūvis, beje, įvyks po suvaidinimo operos "Tosca."

Likerių pramonės vadovai Niūjorke sako, jog praėjusiais metais visoje šalyje buvo sunaudota nemažai likerių ir vyno. Tačiau, jie pastebi, praėjusiais metais Amerikoje buvo parduotą labai daug nelegalaus alkoholio - mūnšaino. Niekad šio krašto istorijoje, nuo prohibicijos laikų, nebuvo tiek gaminta naminės degtinės, kaip 1949 metais, sako šitie žmonės.

Pranešimas

BROOKLYN, N. Y.

Norintieji linksmai laiką praleisti, su pažįstamais susieiti, prie skanių užkandžių ir gėrimų linksmai pasikalbėti, prie smagios muzikos pasišokti ir naujų pažinčių įsigyti, visi lietuviai ir lietuvaitės kviečiami atsilankyti į Šv. Jurgio Draugystės 56-tą metinį balių. Įvyks šeštadienį, vasario 18 d., Grand Paradise svetainėje. Įžanga tik 75c. Kviečia rengimo komitetas. J. Vaznys.

(29-30)

Harisiades Paskirtas Deportavimui

Graikų tautybės veikėjas, Peter Harisiades, turėsiąs būti deportuojamas, kaip nepilietis, už priklausymą "subversyvėms" organizacijoms. Taip patvarkė federalinis teisėjas Vincent L. Leibell, kuris svarstė Harisiades'o apeliaciją.

Harisiades Amerikoje gyvena per virš 30 metų. Jis priklausė Jungt. Valstijų Komunistų Partijai tarp 1933-1939 metų. Jis yra vedęs ir turi Amerikoje gimusius du vaikus. Jis ligi šiol dirbo graikų - amerikiečių laikraščio "Greek - American Tribune" redakcijoj.

Manoma, kad šis teisėjo Leibell'o sprendimas (pirmas tos rūšies) bus apeliuojamas į aukštesnįjį teismą.

Miesto Naujasis Biudžetas Bus 'Keblus'

Niūjorko miesto kontrolierius Lazarus Joseph sako, jog sudarymas 1950-51 metams biudžeto bus nelengvas darbas.

Kodėl jis nelengvas?

Todėl, kad bendroji šalyj ir mieste ekonominė būklė silpnėja, miesto skolos auga, transportacijos (važiuotės) problemos — išteklių trūkumai — sunkėja. Visa tai sudaro miestui painiavų, o tiems, kurie miesto biudžetą —įeigas ir išlaidas — turi išanksto numatyti, — galvosukį.

Kai kurie kalba, būk sekamais metais miestui teks užtraukti iš bankų paskolų, gi miestas tų paskolų ir taip jau turi užtenkamai. Tenka mokėti polūkiai.

Tai štai, kokios problemos stovi akyse mūsų "miesto tėvams."

Galimas daiktas, jog bus uždėti nauji taksai, o tai dar labiau pasunkintų smulkiųjų namų savininkų ir visos biednuomenės gyvenimą.

Matysime!

Kovo mėnuo amerikiniame teatrų pasaulyje bus minimas, kaip Tarptautinio Teatro Mėnuo; Niūjorke įvyks nemažai sambūrių, kuriuose bus aiškinama teatro įtaka žmogaus gyvenime.

Prelekcija Apie Lietuvių Kalbą

Labai svarbi prelekcija įvyks sekmadienį, vasario 19 d., 3 val. po pietų, Lietuvių Kultūriniame Centre. Prelekciją duos **V. Tauras,** temoje "Lietuvių kalba." Tai ne kalbos gramatika, bet bus dėstoma lietuvių kalbos istorija, kaip ji atsirado, iš kur kilo. Taip pat mes sužinosime, kokį panašumą lietuvių kalba turi su sanskrito, graikų, lotynų ir kitomis kalbomis.

Nepraleiskite šios progos. Pasižymėkite sekmadienį, lygiai 3 val. p. p. Šią prelekciją ruošia LMS 3 Apskritis.

Rengėjai.

PRANEŠIMAS

BROOKLYNO MOTERIMS

Labai svarbus Moteru Apšvietos Klubo susirinkimas įvyks vasario 16-tos vakarą, Auditorijos patalpose.

Valdyba.

Vėl Vežimas Medaus

Tik šiom dienom bitininkas Kunčius pristatė Laisvės įstaigai vežimą medaus.

PUSGALIONIS $2, KVORTA $1.10.

PANTĖ 65c., PUSĖ PANTĖS 40c.

Kada tik atsilankysite į Kultūrinį Centrą, užeikite į Laisvės raštinę ir gausite medaus.

GREENWOOD WINE & LIQUOR STORE

L 5487

Stanley Rutken & Edward Rutken

(Rutkunai) Savininkai

Kokių tik likerių jums reikia, Amerikos išdirbimo ar importuotų, kreipkitės pas Rutkunus—

8707 111th St., Richmond Hill, N. Y.

(Prie BMT Jamaica Line 111th Stoteis)

arba **Telefonuokite VIrginia 7-0700**

ir Rutkunai pristatys jums į namus.

Vestuvėms, krikštynoms, gimtadienių pokiliams ir visokioms parėms į namus ar į svetaines, Rutkunai atveža jums likerius.

Matthew A. BUYUS

(Buyauskas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.

Laidotuvių Direktoriai:

F. W. Shalins-J. B. Shalins

Tel. VIrginia 7-4499

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS

221 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

Valandos:

9—12 ryte; 1—8 vakare

Penktadieniais uždaryta

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS

Savininkas

306 UNION AVENUE

Gerai Patyrę Barberiai

S. S. Lockett, M. D.

GYDYTOJAS

223 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Valandos:

1—2 dienom; 6—8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimais

Telefonas EVergreen 4-0203

Sundial Shoes FOR ALL THE FAMILY

JOHN YUSKA

107 - 13 Jamaica Ave.

Richmond Hill 18, N. Y.

Mes laikom vyram, moterim ir vaikam tikrai skūrinius, madaunus ir nebrangius batukus. Taigi prašom užeiti.

Geri Pietūs

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į

Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis

Savininkas

417 Lorimer Street

Laisvės Name

Brooklyn, N. Y.

Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN

DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

Telefonas EVergreen 4-7729

TELEVISION

TELEPHONE STAGG 2-5043

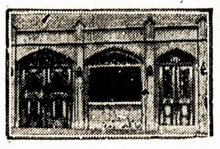

RES. TEL. HY. 7-3631

MATTHEW P. BALLAS

BIĖLIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS

FUNERAL HOME

ALBERT J. BALTON-BALTRŪNAS, Manager

(Laisniuotas Balsamuotojas)

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

Pulkiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street

Cor. Hewes St.

BROOKLYN, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys — už grieztai žemas kainas.

Receptų Specialistai:

MAX PEIST, Ph. G.,

EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EVergreen 7-6238

Petras Kapiskas

PALAIKO

Bar & Grill

DEGTINĖS, VYNAI

IR ALUS

32 TEN EYCK STREET

Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174